

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

10

А ЯК ЩОДО
ПРИРОДИ

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 10 – WHAT ABOUT NATURE? 80 MIN.

ЦІЛІ:

C1. Учні зможуть визначати й пояснювати видимі екологічні ознаки, причини та наслідки змін клімату, використовуючи візуальні джерела.

C2. Учні застосовуватимуть аналітичне мислення для розрахунку та інтерпретації власного вуглецевого сліду на основі числових даних.

C3. Учні використовуватимуть творче й критичне мислення для прогнозування та завершення розповіді на основі цифрового коміксу.

C4. Учні оцінюватимуть і аналізуватимуть відмінності між власним передбаченням та оригінальною розповіддю, щоб поглибити інтерпретативне мислення.

C5. Учні синтезуватимуть попередні знання для створення переконливого листа або пісні з пропозиціями щодо вирішення проблем змін клімату.

A1. Учні розвиватимуть емпатію до постраждалих громад і навколишнього середовища через ознайомлення з реальними прикладами впливу змін клімату.

A2. Учні усвідомлять особисту та колективну відповідальність за сталий розвиток довкілля.

A3. Учні зможуть виразити свою особисту готовність до дій щодо кліматичних змін через творчі й ціннісні форми висловлення.

SEL1. Учні практикуватимуть активне слухання й поважний діалог під час групових обговорень.

SEL2. Учні братимуть участь у спільному вирішенні проблем та прийнятті групових рішень.

SEL3. Учні підвищуватимуть соціальну обізнаність і емпатію завдяки співпраці та рефлексії.

SEL4. Учні демонструватимуть впевненість у собі та відповідальну публічну комунікацію під час представлення власних напрацювань.

АКТИВНОСТІ:

1. Що ми бачимо, що спричиняємо

Учні аналізуватимуть реальні фотографії, щоб визначити видимі наслідки зміни клімату, а також розрахують свій особистий вуглецевий слід, щоб замислитися над власним впливом на довкілля.

2. Голоси в бурі: передбачаючи кліматичну історію

Учні спільно завершать цифровий комікс, передбачаючи діалоги персонажів, а потім порівнюють свою версію з оригіналом, щоб дослідити наративи та перспективи, пов'язані з екологічною тематикою.

Funded by
the European Union

3. Грати — значить діяти: творчий заклик до змін
Учні створюють і представляють переконливого листа або пісню, в яких висловлюють свою особисту позицію щодо кліматичних дій і запропонують реалістичні рішення для боротьби зі зміною клімату.

МАТЕРІАЛИ:

Візуальні та презентаційні матеріали

- Надруковані фотографії, що демонструють наслідки зміни клімату (наприклад, танення льодовиків, посухи, лісові пожежі, повені) — можна також демонструвати в цифровому форматі.
- Проектор або набір роздрукованих фотографій (якщо проектора немає, підготуйте великоформатні фото).
- Дошка (маркерами або крейдою) для загального обговорення та підсумків щодо вуглецевого сліду.

Роздаткові матеріали та робочі аркуші для учнів

- **Чек-лист вуглецевого сліду** — друкований аркуш з 10 пунктами для самостійного заповнення.
- **Шаблони коміксів:**
 - *Версія 1:* перша половина коміксу з вписаними діалогами, друга — з порожніми репліками для учнів.
 - *Версія 2:* повна версія коміксу з завершеним текстом для подальшого аналізу й порівняння.
- **Шаблони для творчого письма:**
 - Розліновані аркуші для написання листа або пісні.
 - За бажанням — допоміжний шаблон зі структурою листа або куплетів і приспіву.
- **Форма для зворотного зв'язку від однокласників** — простий друкований аркуш для коментарів щодо зрозумілості, креативності та запропонованих рішень.

Канцелярське приладдя

- Ручки та олівці
- Кольорові олівці або воскові крейди (необов'язково — для роботи з коміксами або творчих завдань)
- Гумки, стругачки

Матеріали для групової роботи

- Аркуші формату A3 або A4 (для мозкових штурмів, створення коміксів або візуалізації даних про вуглецевий слід)

Funded by
the European Union

- Підкладки або тверді поверхні (у разі відсутності парт для письма в групах)

FLOW

З багачення 25 хв.	Що ми бачимо — що ми спричиняємо <i>Учні аналізуватимуть реальні фотографії, щоб визначити видимі наслідки зміни клімату, а також розраховуватимуть свій особистий вуглецевий слід, щоб усвідомити власний вплив на довкілля.</i>
Р озширення 30 хв.	Голоси в бурі: передбачаючи кліматичну історію <i>Учні спільно завершать та проаналізують цифровий комікс, прогнозуючи репліки героїв, а потім порівняють свій варіант з оригіналом, щоб дослідити екологічні наративи та різні точки зору.</i>
С амовираження 35 хв.	Діяти і говорити: креативні заклики до змін <i>Учні створять і поділяться переконливим листом або піснею, у якій висловлять свою особисту позицію щодо захисту довкілля й запропонують реалістичні рішення для подолання змін клімату.</i>

Funded by
the European Union

Е1 – Що ми бачимо — що ми спричиняємо

Мета:

C1. Учні ідентифікують та поясняють видимі екологічні ознаки, причини та наслідки змін клімату, використовуючи візуальні джерела.

C2. Учні застосують аналітичне мислення для розрахунку та інтерпретації власного вуглецевого сліду на основі числових даних.

A1. Учні розвинути емпатію до постраждалих спільнот і навколишнього середовища через ознайомлення з реальними наслідками змін клімату.

A2. Учні усвідомлять особисту та колективну відповідальність за екологічну сталість.

SEL1. Учні практикуватимуть активне слухання та поважний діалог під час групових обговорень.

SEL2. Учні братимуть участь у спільному вирішенні проблем та колективному прийнятті рішень.

Матеріали:

Друковані реальні фотографії змін клімату (танення льодовиків, посуха, лісові пожежі тощо)

Проектор або великі друковані зображення (за потреби)

Листки паперу (для учнів)

ПІДГОТОВКА

Активність «Що ти бачиш?»

- Підготуйте слайдшоу або друковані фотографії (3–4 зображення) реальних наслідків змін клімату (наприклад, танення льодовиків, лісові пожежі, повені, посухи).
- Якщо використовуєте друковані матеріали, переконайтеся, що їх вистачить для малих груп або пар.
- Підготуйте кілька запитань для обговорення, наприклад: «Що ти бачиш?», «Що могло спричинити це?», «Хто потерпає від цього?»

Активність «Чек-лист вуглецевого сліду»

- Друкуйте по одному чек-листу для кожного учня.
- Переконайтеся, що у учнів є ручки або олівці.

Funded by
the European Union

- Підготуйте дошку для можливого підсумку класу.
- Ознайомтеся з кількома прикладами пунктів із чек-листа для кращого пояснення.

РЕАЛІЗАЦІЯ

Активність «Що ти бачиш?»

1. Вступ (1 хвилина)

Привітайте клас і скажіть:

«Почнемо з перегляду реальних зображень, які показують наслідки змін клімату у світі. Ми їх розглянемо та поділимось своїми думками про те, що відбувається і чому.»

2. Огляд зображень (8 хвилин)

Відобразіть кожне зображення на екрані або роздайте друковані копії.

Попросіть учнів описати те, що вони бачать.

Використовуйте запитання-напрямки для короткого обговорення в класі або малих групах.

Заохочуйте учнів пов'язувати зображення з екологічними причинами та наслідками.

3. Перехід до наступної частини (1 хвилина)

Підсумуйте обговорення і скажіть:

«Тепер подивимось всередину себе і дослідимо, як наші щоденні вибори впливають на планету.»

Активність «Чек-лист вуглецевого сліду»

1. Вступ (1 хвилина)

Скажіть:

«Ви заповните короткий чек-лист, щоб дізнатись, як ваші звички впливають на довкілля. Це не тест — просто можливість замислитись.»

2. Пояснення системи оцінювання (2 хвилини)

Коротко поясніть систему балів (1 = низький вплив, 3 = високий вплив).

Разом розгляньте один-два приклади з чек-листа.

3. Виконання учнями (7 хвилин)

Учні заповнюють чек-лист індивідуально.

Попросіть їх підрахувати загальну суму балів у кінці.

4. Швидка рефлексія (5 хвилин)

Запросіть 2–3 добровольців поділитися своїми балами або звичкою, яку вони могли б змінити.

Запишіть кілька результатів на дошці та (за бажанням) порахуйте

Funded by
the European Union

середній бал класу.

Задайте підсумкове запитання:

«Який один маленький крок ти можеш зробити, щоб зменшити свій вуглецевий слід?»

https://1.bp.blogspot.com/-6g-Kog_yfMU/VPmGJx5sxRI/AAAAAAAAAEw/V1h_Qpq0M1M/s1600/23_107drought_australia.jpg

<https://i.imgur.com/Hx8QMdX.jpg>

<https://tse3.mm.bing.net/th?id=OIP.ZVEeUU1nmcG6lY2y2lIiFAHaE8&w=316&h=316&c=7>

Funded by
the European Union

<https://nypost.com/wp-content/uploads/sites/2/2022/07/kentucky-river-flooding-3.jpg>

Funded by
the European Union

Чек-лист Вуглецевого Сліду

Інструкції для учнів: Прочитайте кожен пункт і оберіть варіант, який найкраще описує вашу звичку. Обведіть або позначте вашу відповідь. В кінці підрахуйте загальну кількість балів, щоб дізнатися приблизний розмір вашого вуглецевого сліду.

#	Пункт	Низький вплив (1 бал)	Середній вплив (2 бали)	Високий вплив (3 бали)
1	Транспорт до школи	Я ходжу пішки або їжджу на велосипеді	Користуюсь громадським транспортом	Приїжджаю на приватній машині/мотоциклі
2	Використання електроенергії	Ми вимикаємо світло/пристрої, коли не користуємось	Іноді забуваємо	Часто залишаємо світло/пристрої увімкненими
3	Використання води	Я приймаю короткі душі та не марную воду	Іноді стараюсь економити	Приймаю довгі душі / використовую багато води
4	Харчові звички	Переважно рослинна їжа	Мікс м'яса та рослинної їжі	Їм м'ясо щодня (особливо червоне м'ясо)
5	Використання пластику	Уникаю одноразового пластику	Використовую іноді	Часто використовую одноразовий пластик
6	Звички у виборі одягу	Купую одяг вживаний або рідко купую новий	Іноді купую новий одяг	Часто купую одяг
7	Управління відходами	Регулярно сортуємо та компостуємо	Сортуємо дещо	Рідко сортуємо або переробляємо
8	Цифрова поведінка	Обмежую час перед екраном і відключаю пристрої	Помірне використання	Довгий час перед екраном, пристрої завжди підключені

Funded by
the European Union

9	Опалення/охолодження вдома	Рідко використовую опалення чи кондиціонер	Використовую помірно	Вмикаю опалення/кондиціонер щодня
10	Звички подорожей (за останній рік)	Без польотів або довгих поїздок на авто	1–2 короткі поїздки	Багато польотів або довгі поїздки на авто

Підрахунок балів

10–15 балів: ☐ Низький вуглецевий слід – Ви робите чудову роботу!

16–22 бали: ☐ Середній вуглецевий слід – Є можливість для покращення.

23–30 балів: ☐ Високий вуглецевий слід – Невеликі зміни можуть принести великий результат!

Funded by
the European Union

E2 – Голоси у шторм: передбачення історії клімату

Цілі:

C3. Учні використовуватимуть креативне та критичне мислення, щоб припустити та створити можливі діалоги для завершення візуального наративу.

C4. Учні порівнюватимуть і оцінюватимуть власні варіанти наративу з оригіналом, розвиваючи навички рефлексивної інтерпретації.

A3. Учні емоційно залучатимуться до сюжету та персонажів, зміцнюючи емпатію та усвідомлення кліматичних проблем.

SEL3. Учні ефективно співпрацюватимуть у групах, практикуватимуть прийняття різних точок зору та братимуть участь у рефлексивній груповій дискусії.

Матеріали:

Перша половина коміксу з завершеними діалогами; друга половина з порожніми хмаринками для тексту.

По одному примірнику на групу (або редаговані слайди для цифрового формату).

Повна версія коміксу з усіма діалогами для порівняння.

По одному примірнику на групу.

- Роздрукуйте достатню кількість примірників Частини 1 коміксу з текстом у хмаринках — по одному на групу з 4 учнів.
- Роздрукуйте достатню кількість примірників Частини 2 коміксу з порожніми хмаринками для діалогів — по одному на групу з 4 учнів.
- Підготуйте ручки або олівці для кожної групи.
- За бажанням, забезпечте кольорові олівці або маркери, якщо хочете, щоб учні ілюстрували або візуально підкреслювали емоції.
- Ознайомтеся з коміксом самостійно, щоб добре знати сюжет та послідовність подій.
- Підготуйте 2–3 запитання для підказок на дошці або роздруківці, які допоможуть учням під час створення власної версії коміксу. Приклади:
 - – «Які почуття переживають персонажі?»
 - – «Що вони можуть сказати або подумати в цій ситуації?»
 - – «Яке послання ви хочете передати у своєму завершенні?»

РЕАЛІЗАЦІЯ

Крок 1: Прочитайте першу половину (5 хвилин)

- Розділіть учнів на групи по 4 особи.
- Роздайте частину 1 коміксу (з уже заповненими хмаринками).
- Попросіть групи разом прочитати комікс і переконатися, що вони розуміють контекст і тон історії.

Крок 2: Передбачте та доповніть комікс (15 хвилин)

- Роздайте частину 2 коміксу (з порожніми хмаринками).

<https://share.pixton.com/r1z48uf>

- Кожна група має дописати діалоги у пусті хмаринки, завершуючи історію.
- Заохочуйте креативність, емоційну достовірність і екологічну свідомість у відповідях.

Funded by
the European Union

- Перебувайте в аудиторії, підтримуйте учнів, ставте відкриті запитання, наприклад:
 - «Який настрій у вашому завершенні?»
 - «Як ваша версія підвищує екологічну свідомість?»

Крок 3: Порівняйте з оригіналом (15 хвилин)

- Дайте кожній групі повну оригінальну версію коміксу (частина 2 з заповненими хмаринками).

https://drive.google.com/file/d/1htJPbfQ-uTgSiE24BrZOYKwjl4qOFXkG/view?usp=drive_link

- Попросіть порівняти їхню версію з офіційною.
- Організуйте обговорення в групах або з усім класом:
 - «Що було схожим, а що відрізнялося?»
 - «Яка версія була більш емоційною чи переконливою?»
 - «Яке послання намагався передати оригінал?»

Funded by
the European Union

Е3 – Виступай – Дій: Креативні заклики до змін

Мета заняття:

C5. Учні синтезують попередні знання для створення переконливого листа або пісні з пропозиціями щодо вирішення проблем зміни клімату.

A3. Учні виражатимуть особисту відданість захисту клімату через креативний і ціннісний самовираз.

SEL4. Учні проявлять впевненість у собі та відповідальність під час публічного представлення своїх робіт.

Матеріали:

Лінійований папір або зошити (по одному на кожного учня)

Ручки або олівці (для написання та редагування)

За бажанням: шаблони для написання:

Лист: привітання → опис проблеми → пропозиція рішення → завершення

Пісня: куплет – приспів або початки речень (sentence starters)

Роздруковані або виведені на дошку інструкції до завдання (мета листа/пісні, структура)

За бажанням: форма зворотного зв'язку від однолітків (з простими критеріями: чіткість, креативність, реалістичність запропонованого рішення)

Маркерна дошка / класна дошка – для демонстрації прикладів фраз, структури тощо

Таймер або годинник – для поділу часу на написання і представлення (наприклад, 20/15 хвилин)

Опційно: «Картки підтримки» (із підбадьорюючими фразами) для учнів, які нервують

Funded by
the European Union

1. Роздрукуйте та підготуйте матеріали:

- По одному шаблону **листа або пісні** на кожну групу (або дозвольте групам самостійно обрати формат).
- По одному **бланку зворотного зв'язку** від однокласників на кожного учня (оцінювання виступів чотирьох груп).

2. Організація простору в класі:

- Об'єднайте учнів у **невеликі групи** (по 3–5 осіб у кожній).
- Підготуйте **вільний простір або передню частину класу** для презентацій.

3. Необхідні матеріали:

- Переконайтесь, що кожна група має **ручки або олівці**, а також, за бажанням, **кольорові матеріали** для творчого оформлення.

4. Ознайомлення із завданням:

- Заздалегідь перегляньте шаблони листа або пісні. Ви можете внести зміни, якщо це потрібно.
- Будьте готові допомогти учням із генерацією ідей або побудовою структури висловлювання.

РЕАЛІЗАЦІЯ

Крок 1: Етап групового написання (20 хвилин)

1. Вступ до завдання

Скажіть:

«Кожна група зараз створить пісню або лист, щоб підвищити обізнаність про зміну клімату. У вашій роботі має бути висвітлено ваше повідомлення, емоції та щонайменше одне реальне рішення для кращого майбутнього.»

2. Роздача шаблонів і формування груп

- Дайте кожній групі обраний ними шаблон (пісня або лист).
- Разом перегляньте базову структуру:

Для листа:

Привітання → проблема → рішення → завершення

Для пісні:

Формат куплет–приспів або розповідь з емоційним забарвленням

3. Групова робота над текстом (15–18 хвилин)

- Групи пишуть текст разом. Заохочуйте кожного учня долучитися.
- Підходьте до груп із такими підказками:
 - «Яке основне послання ви хочете залишити аудиторії?»

Funded by
the European Union

- «Чи можете пов'язати ваш текст із тим, що ми вивчали раніше?»

Крок 2: Презентація і зворотний зв'язок (15 хвилин)

1. Пояснення процесу зворотного зв'язку

Скажіть:

«Зараз ми послухаємо кілька груп, які прочитають або виконають свої листи чи пісні. Поки слухаєте, використовуйте форму зворотного зв'язку, щоб оцінити кожну групу за повідомленням, креативністю та впливом.»

2. Роздача форми зворотного зв'язку

- Один бланк на кожного учня або одну форму на групу (з колонками для оцінки 3–4 груп).

3. Презентації (3–4 групи)

- Запросіть кожну групу виступити (2–3 хвилини).
- Робіть коротку паузу між виступами, щоб учні встигли поставити оцінки.

4. Підсумкова рефлексія

- Запитайте:
«Яке повідомлення вас найбільше вразило?»
- За бажанням, зберіть форми зворотного зв'язку або організуйте обговорення оцінок у парах/групах.

Funded by
the European Union

Форма зворотного зв'язку від однолітків – активність “Діємо й говоримо вголос”

Інструкція для учнів:

Уважно слухайте виступи кожної групи. Скористайтесь таблицею нижче, щоб виставити бали **від 1 до 10** за кожним критерієм оцінювання. Будьте поважними, чесними й доброзичливими у своїх оцінках. Зосереджуйтеся на сильних сторонах кожної роботи й надавайте обґрунтовану, доброзичливу оцінку.

Категорії оцінювання зворотного зв'язку:	Група 1	Група 2	Група 3	Група 4
1. Ясність – Чи було повідомлення чітким і зрозумілим?	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10
2. Креативність – Наскільки оригінально й виразно подано ідею?	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10
3. Екологічне повідомлення – Чи звертає увагу на проблему зміни клімату?	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10
4. Рішення – Чи були запропоновані рішення реалістичними й дієвими?	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10
5. Емоційний вплив – Які емоції викликав виступ? Чи змусив замислитись або щось відчувати?	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10	_____ / 10

Підсумкові роздуми (необов'язково):

Найсильніше послання, яке я сьогодні почув/почула:

Ідея, яку я хотів/хотіла б спробувати або дізнатися більше про неї:

Funded by
the European Union

Шаблон для написання пісні

Скористайтесь цим шаблоном, щоб написати пісню про зміну клімату. Ви можете використовувати рими або вільний вірш. Будьте креативними — включіть послання, яке підвищує обізнаність і надихає на дії.

Назва вашої пісні: _____

Куплет 1:

Приспів (повторюється протягом пісні):

Куплет 2:

Міст (опціонально):

Фінальний приспів:

Funded by
the European Union

Шаблон для написання листа

Скористайтесь цим шаблоном, щоб написати переконливого листа про зміну клімату. Зверніться до того, хто може вплинути на ситуацію — лідера, громаду або майбутнє покоління.

Кому: _____

Шановний(а) _____,

Я пишу вам, тому що _____.

Зміна клімату впливає на _____, і я вважаю, що потрібно діяти вже зараз.

Ось кілька змін, які ми можемо запровадити або підтримати:

- _____
- _____

Я сподіваюся, що ви вживете заходів і станете частиною вирішення проблеми.

З повагою,

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

9

КІЛЬКА
РЕЧЕЙ

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 9 – MULTIPLE BELONGINGS 40 MIN.

META:

- C1. Учні зможуть пояснити цінність різноманітності.
C2. Учні пояснять труднощі, з якими стикаються мігранти через множинну ідентичність.
A1. Учні усвідомлять, як важко адаптуватися до нової культури.
A2. Учні оцінять різні особистісні якості.
SEL1. Учні підвищать самоусвідомлення щодо різниць.
SEL2. Учні покращать навички взаємодії через роботу в парах.

ДІЯЛЬНІСТЬ:

Я – інший
Учні напишуть свої унікальні чи особливі риси і покладуть їх у банку.
Читання коміксу
Учні прочитають комікс «Хто я?» та пограють у гру з м'ячиком для спрямованого читання.
Множинні «Я»
Учні витягнуть карту з банки і напишуть історію, пов'язану з нею.

МАТЕРІАЛИ:

Картки для рольових ігор
Оцінкові картки для рольових ігор
Комікс – «Привіт...?»
Робочий лист «Вітальні ставлення»

FLOW

Funded by
the European Union

Збагачення 10 хв.	Я — інший Учні напишуть свої унікальні або особливі риси на картках і покладуть їх у банку.
Розширення 20 хв.	Читання коміксу Учні прочитають комікс «Хто я?» та пограють у гру з м'ячиком для спрямованого читання.
Самовираження 10 хв.	Множинні «Я» Учні витягнуть одну рису з банки і в парах напишуть коротку історію, пов'язану з нею.

Funded by
the European Union

Е1 – Я інший

Цілі:

C1. Учні зможуть пояснити цінність різноманітності.

A2. Учні навчаться цінувати різні риси та особливості.

SEL1. Учні підвищать самосвідомість щодо власних відмінностей

ПІДГОТОВКА

Ця вправа має на меті спонукати учнів задуматися над своїми унікальними та особливими рисами. Учні напишуть свої відмінні або особливі якості на картках і покладуть їх у банку. Заохочуйте учнів, наводячи приклади з власного досвіду або відомих особистостей.

РЕАЛІЗАЦІЯ

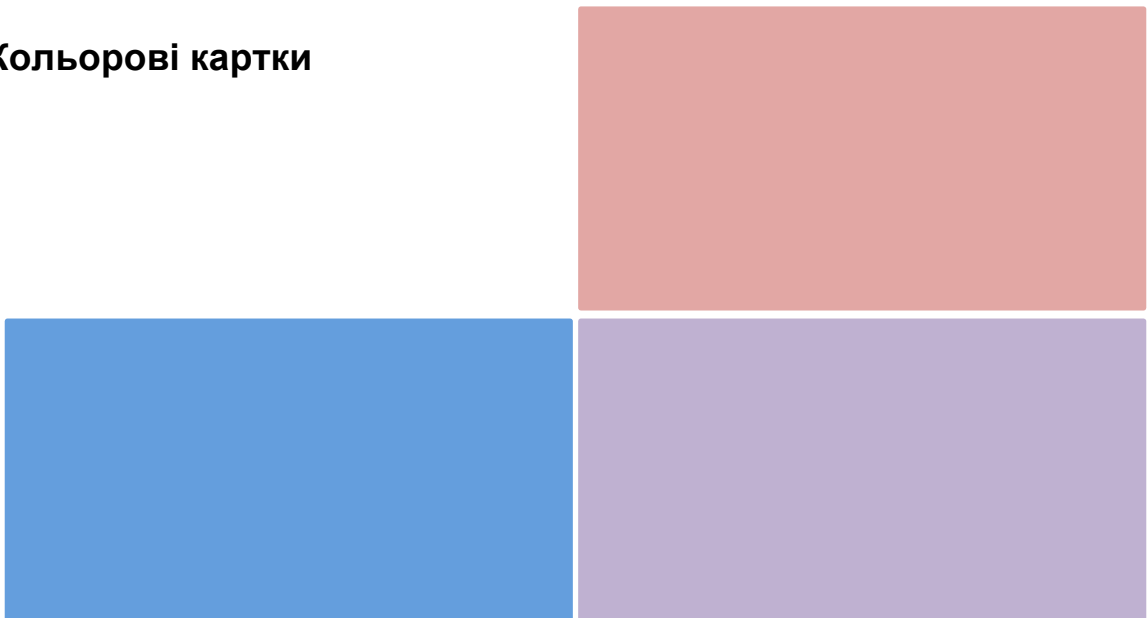

Funded by
the European Union

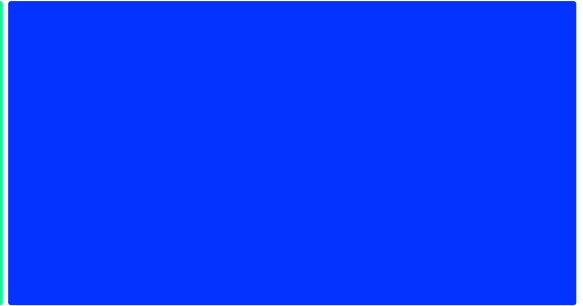
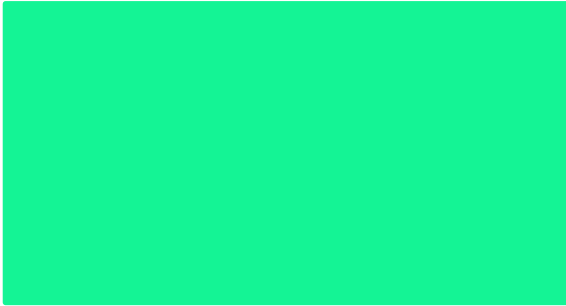
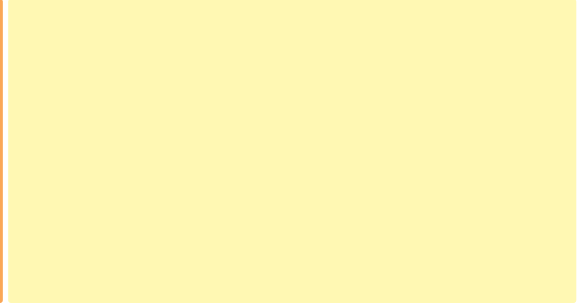
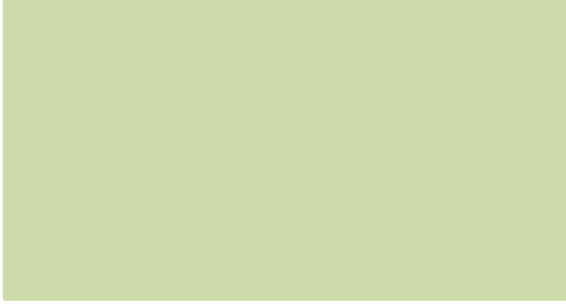
1. Привітайте учнів і поясніть, що в цій вправі ви будете зосереджуватися на відмінностях між людьми.
2. Роздайте учням кольорові картки і запитайте: «Що робить тебе відмінним від інших?»
3. За потреби наведіть приклади зі свого життя, про знайому вам людину або відому особистість.
4. Попросіть учнів записати свої відповіді на кольорових картках і не ділитися ними з однокласниками.
5. Потім нехай учні складуть картки і покладуть їх у банку, яку ви принесли до класу.

Кольорові картки

Funded by
the European Union

Funded by
the European Union

E2 – Читання коміксів

Цілі:

C1. Учні зможуть пояснити цінність різноманітності.

ПІДГОТОВКА

Ця вправа призначена для ознайомлення учнів з коміксом «Хто я?». Учні прочитають комікс і звернуть увагу на множинну приналежність у сюжеті. Після читання вони зіграють у гру «Кидок м'яча з питаннями». У цій грі кожен учень ставить запитання, кидаючи м'яч іншому учню. Той, хто ловить м'яч, повинен відповісти на запитання. Після правильної відповіді учень кидає м'яч комусь іншому і ставить нове запитання.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Роздайте учням комікс «Хто я?». Якщо у вас є технічні пристрої, ви можете показати комікс з комп'ютера, використовуючи QR-код або посилання нижче:

Funded by
the European Union

https://drive.google.com/file/d/1C6-2ec0K00JfFL7jKlKAiEx8XQkLbULB/view?usp=drive_link

Попросіть учнів прочитати комікс і підготувати запитання для гри «Кидок м'яча з питаннями». Поясніть гру так: «Ви будете ставити запитання один одному і кидати м'яч. Той, хто ловить м'яч, повинен відповісти на запитання. Після правильної відповіді він/вона ставить інше запитання і кидає м'яч комусь іншому. У вас буде 3 спроби дати правильну відповідь».

Під час читання і підготовки запитань пройдіться класом. Допмагайте учням зосередитись на темі множинної приналежності та підказуйте питання, наприклад:

- Яка проблема у цій історії?
- Як Олене почувається вдома і в школі?
- З якими труднощами стикається Олене у історії?
- Як Олене описує свій досвід у школі?
- Які емоції переживає Олене вдома?
- Що означає для Олене «не належати до одного місця, а до кількох»?
- Чим відрізняється поняття «приналежність» для Олене в школі та вдома?
- Що можуть означати почуття Олене, що вона «чужа» і в школі, і вдома, щодо її ідентичності?
- Як досвід мігрантки впливає на почуття приналежності Олене?
- Чому, на вашу думку, Олене важко «вписатися» і в школі, і вдома?
- Яку роль відіграють культурні відмінності у почутті відчуження Олене?
- Як текст досліджує поняття множинної приналежності через перспективу Олене?

Якщо учні не ставлять такі питання, ви можете їх поставити для підвищення обізнаності про множинну приналежність.

Після того, як учні закінчать читати комікс, почніть гру, задаючи перше запитання і кидаючи м'яч. Керуйте грою, звертаючи увагу на тему множинної приналежності.

Funded by
the European Union

Е3 – «Багато Я»

Мета заняття:

C1. Учні зможуть пояснити цінність відмінностей між людьми.

A1. Учні усвідомлять, наскільки складною може бути адаптація до нової культури.

A2. Учні навчатимуться цінувати різноманітні особисті якості та риси.

SEL1. Учні розвинути самоусвідомлення щодо

ПІДГОТОВКА

Ця вправа спрямована на те, щоб учні написали короткі оповідання про відмінності та багатозначність ідентичності. Попросіть їх зосередитися на почуттях і досвіді героїв у своїх історіях. Очікується, що учні висвітлять погляд мігрантів або новоприбулих, розповідаючи про виклики та особливості життя з декількома культурними чи національними приналежностями.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Запропонуйте учням об'єднатися в пари та витягнути дві картки з банки.
2. Поясніть, що вони писатимуть історію про персонажа, який має обидві характеристики, зазначені на картках. Одна з особливих рис

Funded by
the European Union

буде пов'язана з його життям удома, інша — зі шкільним середовищем. Учні мають описати досвід і почуття цього персонажа вдома та в школі.

3. Ви можете дати таку інструкцію:
«Напишіть коротку історію про персонажа, якого ви обрали. Цей персонаж переживає труднощі вдома та в школі через свої особливі/відмінні риси»
4. Під час написання пройдіться класом, допомагайте та за потреби скеровуйте учнів у їхній роботі.
5. Після завершення написання коротких історій, попросіть учнів заповнити рефлексійні картки та завантажити свої відповіді [тут](#).

Картки для рефлексії

Сьогодні Я _____ дізнався/дізналася... Я усвідомив/усвідомила, що... Відтепер я намагатимусь... 	Сьогодні Я _____ дізнався/дізналася... Я усвідомив/усвідомила, що... Відтепер я намагатимусь...
Сьогодні Я _____ дізнався/дізналася... Я усвідомив/усвідомила, що... Відтепер я намагатимусь... 	Сьогодні Я _____ дізнався/дізналася... Я усвідомив/усвідомила, що... Відтепер я намагатимусь...
Сьогодні Я _____ дізнався/дізналася... Я усвідомив/усвідомила, що... Відтепер я намагатимусь... 	Сьогодні Я _____ дізнався/дізналася... Я усвідомив/усвідомила, що... Відтепер я намагатимусь...

Funded by
the European Union

..... 	
Сьогодні Я дізнався/дізналася... Я усвідомив/усвідомила, що... Відтепер я намагатимусь... 	Сьогодні Я дізнався/дізналася... Я усвідомив/усвідомила, що... Відтепер я намагатимусь...

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

8

НІКОЛИ НЕ
ЗНАЄШ

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 8: YOU NEVER KNOW

40 MIN.

ЦІЛІ:

- C1.** Учні пояснять розвиток, спричинений участю мігрантів.
C2. Учні пояснять взаємозв'язок між розвитком і міграцією.
C3. Учні проаналізують вплив міграції на розвиток на особистому рівні.
C4. Учні проаналізують вплив міграції на розвиток на рівні суспільства/країни.
A1. Учні оцінять різноманітність життєвих шляхів і досвіду людей.
A2. Учні запропонують план соціальної згуртованості з урахуванням міграції у сфері науки.
SEL. Учні усвідомлять сильні сторони мігрантів (соціальна обізнаність).

АКТИВНОСТІ:

1. Хто вони?
Учні дослідять історії відомих біженців і обговорять їхній внесок у суспільство.
2. Міграційний Венн
Учні прочитають комікс «Різні напрямки» та створять діаграму Венна, порівнюючи різні контексти міграції.
3. Промова археолога
Учні напишуть коротке оповідання про подорож Карла до Єгипту та промову його батька.

МАТЕРІАЛИ:

- Дошка
- Папір / Зошити
- Олівці
- Кольорові олівці
- Роздруківки з історіями відомих біженців
- Комікс 8 – «Різні напрямки»

Funded by
the European Union

FLOW

З багачення 5 хв.	Хто вони? Учні познайомляться з науковцями, співаками та митцями, які є мігрантами. Вони обговорять їхні історії та внесок у науку, культуру й суспільство.
Р озширення 20 хв.	Міграційний ВENN Учні створять діаграму Венна, порівнюючи різні контексти міграції, спираючись на зміст коміксу «Різні напрямки».
С амовираження 15 хв.	Промова археолога Учні напишуть коротке оповідання про подорож Карла до Єгипту та складуть промову від імені його батька, розкриваючи досвід міграції й відкриття.

Funded by
the European Union

E1 – Хто вони?

Цілі:

- C1. Учні пояснять, як іммігранти сприяють розвитку.
- C2. Учні пояснять взаємозв'язок між міграцією та розвитком.
- C3. Учні проаналізують вплив міграції на розвиток на особистому рівні.
- C4. Учні проаналізують вплив міграції на розвиток на рівні суспільства / країни.
- A1. Учні цінуватимуть різноманітність життєвого досвіду людей.
- A2. Учні запропонують план соціальної згуртованості з урахуванням міграції у сфері науки.

SR1 - Учні усвідомлять сильні сторони іммігрантів (соціальна

ПІДГОТОВКА

Ця вправа має на меті показати сильні сторони, які мігранти та біженці приносять у суспільства та країни. У робочому аркуші «Хто це?» представлені відомі митці, спортсмени та підприємці, які зробили значний внесок у різні країни. За бажанням ви можете доповнити аркуш іншими іменами. Роздрукуйте аркуш у кількості, що дорівнює половині кількості учнів, і розріжте його по пунктирних лініях перед уроком.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Привітайте учнів і поясніть їм, що вони гратимуть у гру на здогадування імен. Кожен учень отримає по три картки з описами. Учень А читає короткий опис, а учень Б намагається вгадати, про кого йдеться. Коли учень А закінчить, учень Б читає свої картки, і гра триває.

Funded by
the European Union

Аркуш для роботи «Хто це?»

Народився на півдні Нідерландів. Потім переїхав до Лондона і Парижа. Відомий як художник, який створював автопортрети.

Вінсент Ван Гог

Народився в Нігерії. Після втрати сім'ї через релігійні конфлікти переїхав до Великої Британії. Футболіст, який грав за клуби, як-от Кристал Пелес, Челсі, а нині — Інтер Мілан (Італія).

Віктор Мозес

Народилася в Німеччині. Її родина була єврейською, зазнала переслідувань за часів нацистського режиму і переїхала до Лондона. Відома письменниця дитячих книг.

Джудіт Керр, «Тигр, що прийшов на чай»

Народився в Занзібарі. Після революції 1964 року в Занзібарі його сім'я переїхала до Англії. Відомий співак відомого гурту Queen.

Фредді Мерк'юрі

Народився в Росії в родині польських євреїв. Переїхав до Англії, у Лідс. Підприємець, засновник одного з відомих міжнародних брендів моди.

Майкл Маркс

Народилася в Пріштині, Югославія (тепер Косово) в албанській родині. Родина покинула Косово з політичних причин і переїхала до Лондона в 1991 році, коли Ора була немовлям.

Ріта Ора

Ілюстрація 1. Робочий аркуш «Хто це?»

2. Коли гра у вгадування завершиться, поясніть учням, що реальні та потенційні переваги еміграції для країн походження часто недооцінюють. Мігранти переказують гроші або інвестують у бізнес; багато хто повертається з новим людським, соціальним і фінансовим капіталом, що сприяє розвитку місцевої економіки та створенню нових

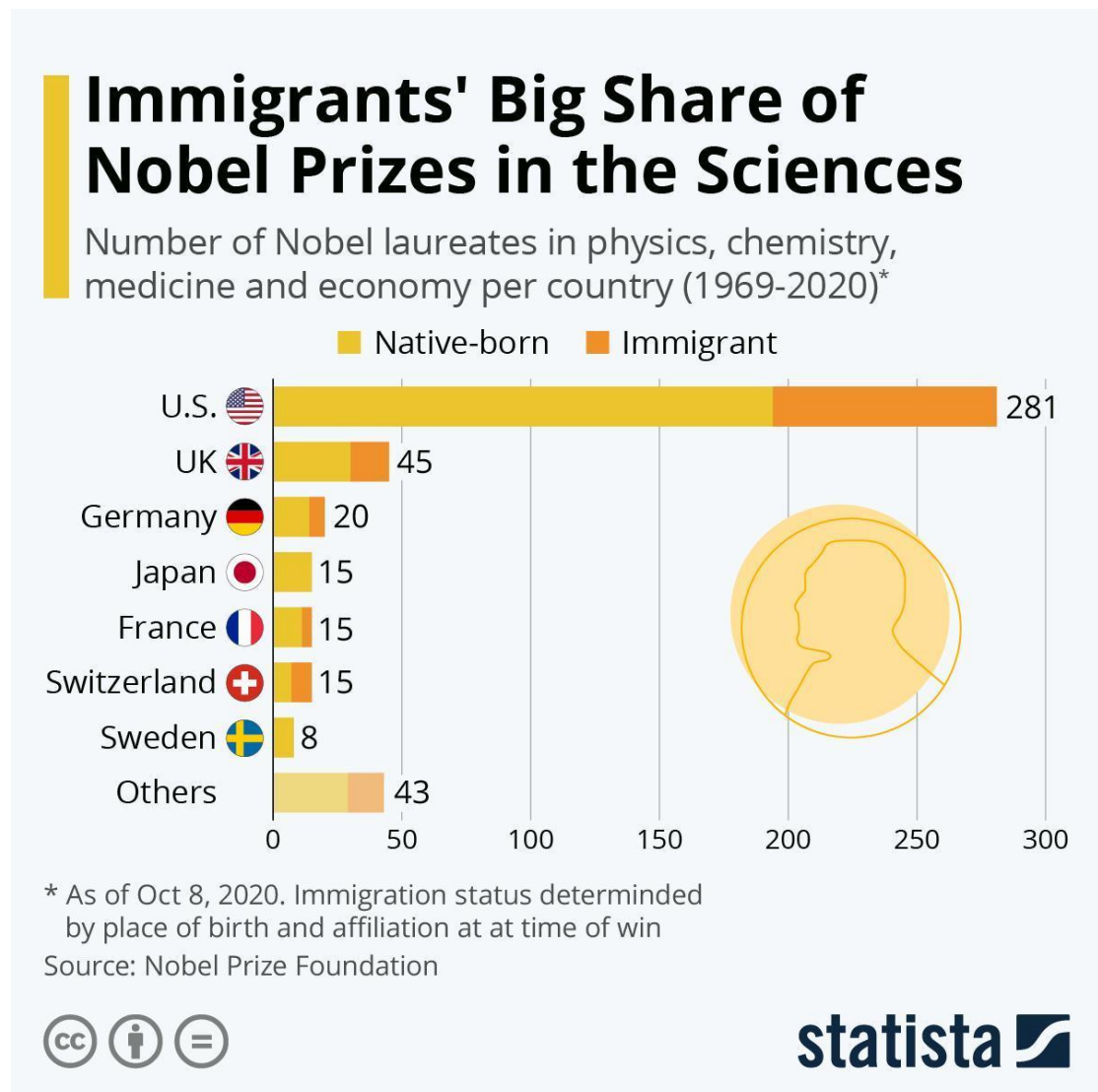
Funded by
the European Union

торговельних

зв'язків.

3. Ви можете поділитися з учнями наведеним нижче графіком:

Ілюстрація 2. Нобелівська премія та міграція
(<https://cdn.statcdn.com/Infographic/images/normal/19646.jpeg>)

Funded by
the European Union

E2 – Діаграма Венна міграції

Мета:

- C2. Учні пояснять взаємозв'язок між розвитком і міграцією.
- C3. Учні проаналізують вплив міграції на розвиток на особистому рівні.
- C4. Учні проаналізують вплив міграції на розвиток на рівні

ПІДГОТОВКА

У цій вправі учні прочитають комікс «Різні напрямки» та створять діаграму Венна, в якій порівняють переваги для іммігрантів, місцевих громад і країни загалом. Для кращого розуміння, як міграція сприяє розвитку країни, скористайтеся матеріалами з наведених вебсайтів.

[OECD](#)

[International Organization for Migration](#)

[The Economist](#)

Роздрукуйте робочі аркуші з діаграмою Венна у кількості, що дорівнює половині від кількості учнів. Учні запишуть переваги, які представлені в коміксі та які вони пригадують. Вони можуть також наводити приклади, не пов'язані з коміксом. Надавайте підтримку учням за потреби.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Будь ласка, роздайте учням робочі аркуші з діаграмою Венна. Поясніть, що вони прочитають комікс і заповнять діаграму, вказуючи переваги для іммігрантів, місцевих громад і країни загалом.
2. а. У класах з цифровими пристроями поділіться з учнями цим посиланням:

<https://share.pixton.com/r9laojd>

Funded by
the European Union

6. У традиційних класах роздрукуйте комікс №8 «Різні напрямки» та роздайте учням.
3. Попросіть учнів прочитати комікс індивідуально, а потім у парах заповнити діаграми Венна.
4. Попросіть учнів пояснити свої діаграми Венна. Прокоментуйте їхні роботи та поясніть, як міграція сприяє розвитку.
5. Розмістіть діаграми Венна на дошці в класі.

Funded by
the European Union

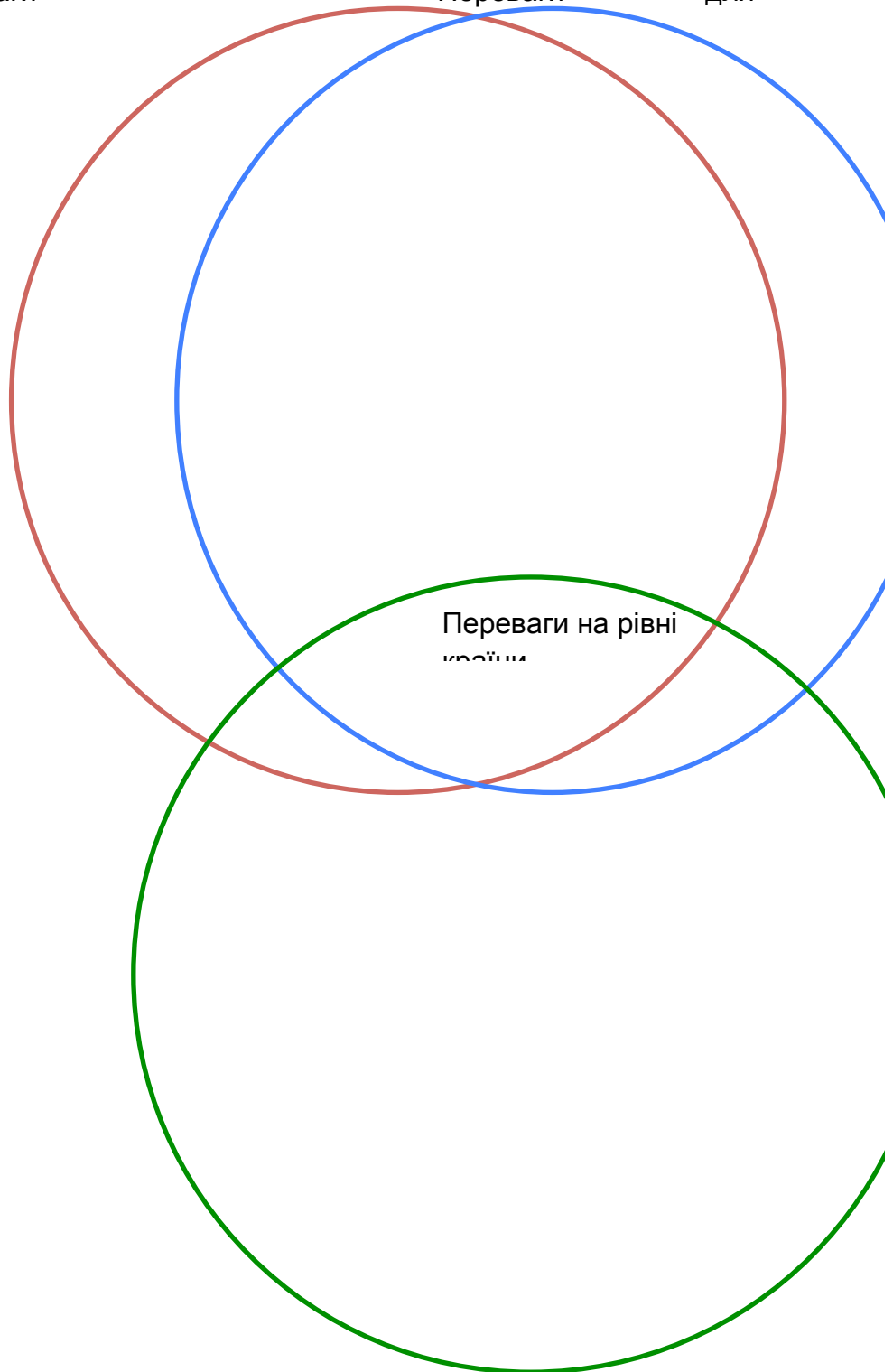

Робочий аркуш для діаграми Венна:

Особисті переваги

Переваги

для

Funded by
the European Union

Е3 – Промова археолога

Цілі:

C2. Учні пояснять взаємозв'язок між розвитком і міграцією.

A1. Учні цінуватимуть різноманітність походження людей.

A2. Учні запропонують план соціальної згуртованості щодо міграції у науці.

ПІДГОТОВКА

У цій діяльності учні напишуть, що відбувається після того, як Карл та його родина поїхали до Єгипту. Карл і його родина вирушають до Єгипту, а батько Карла дає телевізійне інтерв'ю про цікаву експедицію. Учні повинні використати переваги, які вони зазначили у своїх діаграмах Венна.

Роздрукуйте робочі аркуші у кількості, достатній для всіх учнів. Учні працюватимуть індивідуально.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Повідомте учням, що Карл та його родина їдуть до Єгипту. Запропонуйте їм написати продовження історії у робочому зошиті.
2. Попросіть учнів використати переваги, які вони зазначили у діаграмах Венна під час попередньої діяльності.
3. Запросіть учнів прочитати свої історії.

P.S. Не всі учні можуть встигнути прочитати свої історії в класі. У такому разі, будь ласка, прочитайте їх після уроку та напишіть короткі коментарі або відгуки щодо робіт учнів.

**Funded by
the European Union**

На пресконференції пан Доуї (батько Карла) зазначив::

“

"

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

1

ШКОЛА

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 7 –AT SCHOOL

40 MIN.

ЦІЛІ:

- C1. Учні пояснять труднощі, з якими стикається новачок під час адаптації в новій соціальній групі.
C2. Учні називатимуть способи позитивного прийому новачка.
A1. Учні оцінять важливість привітного ставлення при появі нової людини в групі.
SEL1. Учні підвищать рівень самосвідомості щодо власного ставлення до новачків.
SEL2. Учні поглиблять соціальну обізнаність щодо труднощів, які переживає новачок.

АКТИВНОСТІ:

1. Рольова гра – негативний сценарій
Учні інсценізують у групах задані ситуації, демонструючи приклади непривітного або виключаючого ставлення до новачків.
2. Читання коміксу
Учні читають комікс «Привіт...?» і складають список негативних та позитивних моделей поведінки щодо новачків.
3. Рольова гра – перетворення на позитив
Учні переграють перші сценки, змінюючи їх на приклади позитивного, підтримувального ставлення.

МАТЕРІАЛИ:

- Картки з ситуаціями для рольових ігор
- Картки для оцінювання рольових сцен
- Комікс «Привіт...?»
- Робочий аркуш «Привітне ставлення»

Funded by
the European Union

FLOW

З багачення 10 хв.	Рольова гра Учні інсценізують задані ситуації, у яких новачком є мігрант.
Р озширення 20 хв.	Читання коміксу Учні прочитають комікс «Привіт...?» та заповнять робочий аркуш «Привітне ставлення».
С амовираження 10 хв.	Рольова корекція Студенти перетворюють свої рольові ситуації на позитивні, демонструючи привітне ставлення.

Funded by
the European Union

Е1 – Рольова гра «Негативний сценарій»

Цілі:

С1. Учні пояснять труднощі, з якими стикається новачок під час адаптації в новій соціальній групі.

SEL1. Учні підвищать рівень саморефлексії щодо власного ставлення до новачків.

ПІДГОТОВКА

Ця активність спрямована на демонстрацію прикладів непривітного ставлення до новачків. Коли діти з родин мігрантів починають навчання в новій школі, вони стикаються з певними труднощами — у налагодженні дружніх стосунків та адаптації до нового середовища. Щоб краще зрозуміти виклики, з якими стикаються учні-новачки з міграційним досвідом, ви можете переглянути це відео: <https://www.youtube.com/watch?v=FdeioVndUhs>

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Привітайте учнів і поясніть, що вони братимуть участь у рольовій грі. Запропонуйте об'єднатися в групи по 4 особи (залежно від кількості учнів у класі). Попросіть кожну групу придумати собі назву.

2. Роздайте кожній групі картку з рольовою ситуацією та поясніть, що вони мають підготувати коротку сценку й представити її перед класом. На підготовку — 3 хвилини, дозволено імпровізувати.
3. Роздайте кожній групі картки для оцінювання. Під час виступу однієї групи решта мають оцінювати побачене.
4. Запросіть кожну групу по черзі представити свою рольову сценку перед класом.
5. Зберіть картки з оцінками після всіх виступів.

Картки рольових ігор

 1. Молода дівчина хоче приєднатися до команди з плавання, але тренер каже їй, що вона недостатньо сильна, щоб плавати на довгі дистанції. Він додає: «Чому б тобі не піти додому і не погратися зі своїми Барбі?»	 2. Підліток вирішує займатися джазовими танцями. Коли він приходить до танцювальної школи, вчитель сміється й каже: «Чому ти не граєш у футбол, як усі хлопці?»
 3. Дівчинка розповідає подрузі, що її тато доглядає за маленькою сестричкою, поки мама працює. Подруга дивується і каже: «Це дивно! Тати не повинні доглядати за немовлятами — це справа мам!»	 4. Грецько-австралійську дівчинку не запросили на вечірку з ночівлею. Подруга пояснює: «Моя мама каже, що греки не дозволяють своїм дітям ночувати у друзів».
 5. Сором'язлива дівчинка хоче приєднатися до гри у волейбол. Одна з учасниць каже: «Ти навіть не вмієш кидати м'яч! Не можна!»	 6. Низький на зріст хлопець хоче вступити до шкільного баскетбольного клубу. Він звертається до друзів із клубу за порадою. Один з них каже: «Ти навіть не дістаєш до кільця! Облиш це!»

 7. Дівчинка підходить до однокласників, які розмовляють у коридорі. Вона чує, як хтось каже: «Я обожнюю ці “Cereals” (пластівці)». Вона радісно додає: «Я теж! “Serials” — це чудовий серіал!»	 8. Хлопець-мігрант бачить у соцмережах фото друзів біля моря, як вони веселяться й плавають. Його не запросили. Наступного дня він каже: «Бачив, як класно ви відпочивали. Шкода, що мене не було з вами».
 9. Дівчинка-мігрантка розповідає подругам, що вміє добре готувати. Вони починають насміхатися: «Ти не надто мала для того, щоб готувати?»	 10. Підліток вперше грає з друзями у футбол. Він дуже хвилюється. Один із друзів пасує йому м'яч, і в нього є шанс забити, але він промахується. Друзі кричать: «Ні! Виходь з гри!»

Картки для оцінювання рольових ігор

Назва групи, яка презентує: Креативність: Повідомлення: Рольова гра: 	Назва групи, яка презентує: Креативність: Повідомлення: Рольова гра:
Назва групи, яка презентує: Креативність: Повідомлення: Рольова гра: 	Назва групи, яка презентує: Креативність: Повідомлення: Рольова гра:

Funded by
the European Union

Назва групи, яка презентує:

Креативність:

Повідомлення:

Рольова гра:

Назва групи, яка презентує:

Креативність:

Повідомлення:

Рольова гра:

Funded by
the European Union

E2 – Читання коміксу

Цілі:

C1. Учні пояснять труднощі, з якими стикається новачок при адаптації у соціальній групі.

C2. Учні визначають способи позитивного прийому новачка.

A1. Учні оцінять важливість привітного ставлення до новачка в

ПІДГОТОВКА

Ця вправа спрямована на ознайомлення учнів із позитивними та негативними способами привітання новачка. Учні прочитають комікс «Привіт...?» та заповнять робочий аркуш «Привітне ставлення». Рекомендується прочитати комікс перед уроком для підготовки.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Роздайте учням комікс та робочі аркуші. Якщо у вас є технічні пристрої, можна показати комікс з комп'ютера, використовуючи QR-код або посилання нижче:

<https://drive.google.com/file/d/1FdVcqPG1Rdjja0ZXbOW2H1JYg0eR4IbR/view>

Funded by
the European Union

2. Попросіть учнів спочатку прочитати до 6-го кадру і поставте питання: «Що, на вашу думку, станеться далі?». Нехай учні запишуть свої припущення у робочі аркуші. Учні мають навести приклади негативного ставлення до новачків.

3. Потім попросіть прочитати до 21-го кадру (кінець другої сторінки) та заповнити робочий аркуш «Привітне ставлення». Після завершення роботи з аркушем знову запитайте: «Що, на вашу думку, станеться далі?» і нехай запишуть відповідь у робочому аркуші.

4. Після того, як учні напишуть і поділяться своїми прикладами, попросіть їх прочитати решту коміксу та доповнити робочий аркуш.

5. Відскануйте заповнені аркуші та завантажте їх сюди [сюди](#).

Примітка: Заохочуйте учнів наводити приклади та записувати свої думки. Важливо не оцінювати їхні відповіді, адже мета цієї вправи — підвищити обізнаність та емпатію до новачків і мігрантів.

Funded by
the European Union

Е3 – Рольова гра з переглядом

Цілі:

С2. Учні зможуть пояснити способи позитивного ставлення до новачків.

А1. Учні усвідомлять цінність привітного ставлення до новачка, який приєднується до соціальної групи.

SEL1. Учні підвищать рівень самосвідомості щодо власного

ПІДГОТОВКА

Ця вправа спрямована на трансформацію негативної поведінки щодо новачків, продемонстрованої у попередній діяльності. Учні використають інформацію з коміксу, щоб переосмислити й змінити свої перші рольові ситуації на позитивні приклади привітного ставлення.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Попросіть учнів повернутися до своїх груп з попередньої активності та взяти ті самі картки для рольової гри.
2. Роздайте нові картки для оцінювання рольових ігор.
3. Поясніть, що тепер учні мають перевернути історії на картках і зіграти коротку рольову сценку, у якій буде продемонстровано позитивне ставлення до новачків та до відмінностей.
4. Запропонуйте кожній групі виступити перед класом, а решта груп — оцінити їхню рольову гру за допомогою карток оцінювання. Повідомте, що група з найвищим балом буде визнана найкращою.
5. Подякуйте учням за зусилля та виступи, привітайте групу, яка отримала найвищу оцінку.
6. Попросіть усіх учнів заповнити картки для рефлексії.

Картки для оцінювання рольових ігор

Назва групи, яка презентує: Креативність: ★ ★ ★ Повідомлення: ★ ★ ★ Рольова гра: ★ ★ ★	Назва групи, яка презентує: Креативність: ★ ★ ★ Повідомлення: ★ ★ ★ Рольова гра: ★ ★ ★
Назва групи, яка презентує: Креативність: ★ ★ ★ Повідомлення: ★ ★ ★ Рольова гра: ★ ★ ★	Назва групи, яка презентує: Креативність: ★ ★ ★ Повідомлення: ★ ★ ★ Рольова гра: ★ ★ ★
Назва групи, яка презентує: Креативність: ★ ★ ★ Повідомлення: ★ ★ ★	Назва групи, яка презентує: Креативність: ★ ★ ★ Повідомлення: ★ ★ ★

Funded by
the European Union

Рольова гра: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆	Рольова гра: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆
---	---

Funded by
the European Union

Рефлексійні картки

Сьогодні дізнався(лася)..... я Я усвідомив(ла), що Відтепер спробую..... я	Сьогодні дізнався(лася)..... я Я усвідомив(ла), що Відтепер спробую..... я
Сьогодні дізнався(лася)..... я Я усвідомив(ла), що Відтепер спробую..... я	Сьогодні дізнався(лася)..... я Я усвідомив(ла), що Відтепер спробую..... я
Сьогодні дізнався(лася)..... я Я усвідомив(ла), що Відтепер спробую..... я	Сьогодні дізнався(лася)..... я Я усвідомив(ла), що Відтепер спробую..... я
Сьогодні дізнався(лася)..... я Я усвідомив(ла), що Відтепер спробую..... я	Сьогодні дізнався(лася)..... я Я усвідомив(ла), що Відтепер спробую..... я

Funded by
the European Union

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

6

ДАЛЕКА-
ДАЛЕКА ЗЕМЛЯ

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 6 Flower of a Different Garden

 50 MIN.

ЦІЛІ:

C1. Учні описуватимуть різні форми інтеграції та пояснюватимуть, як можна зберегти особисту ідентичність у різноманітній спільноті.

C2. Учні критично проаналізують емоційні, соціальні та культурні аспекти приналежності, порівнюючи інклюзивне та виключальне середовище.

C3. Учні оцінять роль емпатії та міжкультурного діалогу в побудові інклюзивного суспільства й запропонують рішення для подолання соціального відчуження.

A1. Учні висловлюватимуть повагу до різноманіття та визначатимуть способи підтримки однолітків із різним культурним досвідом.

A2. Учні усвідомлюватимуть, як інклюзія сприяє особистому благополуччю та згуртованості групи.

A3. Учні візьмуть на себе зобов'язання щодо щоденних невеликих дій, які сприятимуть відчуттю приналежності інших у школі або громаді.

SEL. Учні продемонструють емпатію, аналізуючи досвід персонажів із коміксу та співвідносячи його з реальними ситуаціями включення та виключення.

АКТИВНОСТІ:

1. «Приналежність крізь призму коміксу» — інтерактивні кола читання

Учні читають комікс «Квітка з іншого саду» у малих групах під різними кутами сприйняття та створюють колективну «стіни-графіті» з висловлюваннями, цитатами та образами з історії.

2. «Спектр приналежності» — візуальна мапа інтеграції

Учні створюють візуальні мапи «Спектра приналежності» та влаштовують галерею-екскурсію, де презентують свої роботи.

3. «Насіння приналежності» — проєкт особистих дій

Учні пишуть індивідуальні послання — «насіння приналежності» — з конкретною дією для школи або громади, і разом оформлюють спільний постер «Сад інклюзії» на стіні класу.

МАТЕРІАЛИ:

- Роздруківки коміксу «Квітка з іншого саду»

Funded by
the European Union

- Шаблони для візуальних мап спектра приналежності
- Запитання для обговорення
- Картки у формі насіння для особистих дій
- Зошити або цифрові інструменти (залежно від доступу)
- Фломастери, стікери, матеріали для оформлення постера «Стіна приналежності»

Funded by
the European Union

FLOW

З багачення 15 хв.	Приналежність крізь призму коміксу Емоційне та смислове осмислення інтеграції через розповіді та візуальний наратив.
Р озширення 20 хв.	Спектр приналежності Критичний аналіз і узагальнення теми приналежності в реальних та вигаданих контекстах.
С амовираження 15 хв.	Насіння приналежності Особиста рефлексія, креативне планування дій і формування згуртованої спільноти.

Funded by
the European Union

E1 – «Приналежність крізь призму коміксу» – інтерактивні кола читання

Цілі:

C1: Учні описуватимуть різні форми інтеграції та пояснюватимуть, як особисту ідентичність можна зберегти в різноманітному середовищі.

A1: Учні виявлятимуть повагу до різноманіття та визначатимуть способи підтримки однолітків із різним культурним досвідом.

SEL (соціально-емоційне навчання): Учні демонструватимуть емпатію, аналізуючи досвід персонажів коміксу та порівнюючи його з реальними ситуаціями включення й виключення. (*Соціальна обізнаність*)

Матеріали:

- Роздруківки коміксу
- Текстові маркери (хайлайтери)
- Чисті аркуші паперу
- Фломастери
- Картки з емодзі (опціонально)

Пов'язані цілі:

C1, A1, SEL

Матеріали:

ПІДГОТОВКА

Ця активність спрямована на те, щоб допомогти учням дослідити поняття приналежності та інтеграції шляхом глибокого аналізу коміксу «Квітка з іншого саду». Учні аналізуватимуть сюжет із різних точок зору, зосереджуючись на темах включення/виключення, символіки та емоційних реакцій.

Перед заняттям надрукуйте комікс (по одному примірнику на групу) та підготуйте картки з аналітичними «лінзами», які визначають фокус кожної групи: включення/виключення, символи й метафори, емоції персонажів.

Підготуйте також великі аркуші паперу, фломастери, а за бажанням — емодзі-картки для візуального вираження емоцій. Вчителю бажано ознайомитися з коміксом заздалегідь, аби допомогти учням пов'язати

Funded by
the European Union

сюжетні елементи з ширшими темами соціальної приналежності та емпатії.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Привітайте учнів і представте завдання. Поясніть, що вони досліджуватимуть теми приналежності та інтеграції через аналіз коміксу *«Квітка з іншого саду»* з різних перспектив.
2. Розділіть учнів на малі групи та призначте кожній конкретну аналітичну лінзу:
 - **Група А:** Моменти включення та виключення
 - **Група В:** Символи та метафори інтеграції
 - **Група С:** Емоційні реакції персонажів
3. Роздайте комікс кожній групі разом із коротким описом їхньої лінзи. Надані інструкції допоможуть зосередити увагу на ключових моментах, що стосуються їхньої теми.
4. Після читання групи підсумовують, як виглядають поняття приналежності та інтеграції з їхньої точки зору, та готують креативну презентацію у довільному форматі (наприклад, малюнок, «стіна-графіті» з ключових слів, карта настроїв з емодзі).
5. Групи презентують свої висновки класу. Після кожної презентації проведіть коротке обговорення, пов'язавши побачене з прикладами з реального життя — у школі чи в суспільстві загалом.
6. Завершіть активність рефлексією: як розуміння різних точок зору допомагає розвивати емпатію, повагу до розмаїття та як кожен може долучитися до створення інклюзивного середовища.

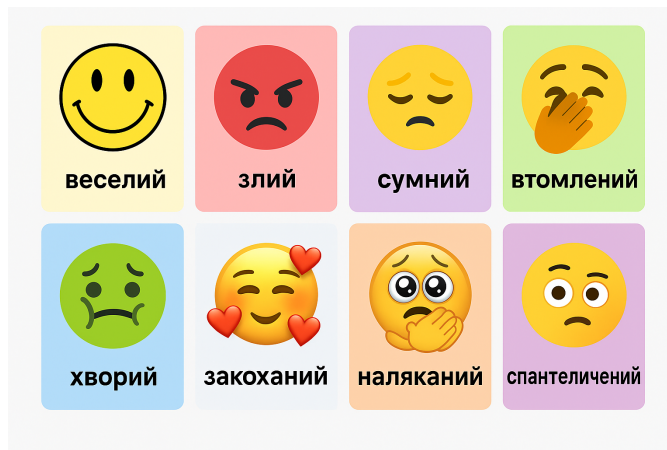
(Шаблон для друку — на наступній сторінці, с. 6)

Funded by
the European Union

ПІДГОТОВКА

Цілі:

C2. Учні критично проаналізують емоційні, соціальні та культурні аспекти приналежності, порівнюючи інклюзивне та виключальне середовище.

C3. Учні оцінять роль емпатії та міжкультурного діалогу в побудові інклюзивного суспільства й запропонують рішення для подолання соціального виключення.

A2. Учні усвідомлять, як інклюзія впливає на особисте благополуччя та згуртованість групи.

A3. Учні зобов'язуються до щоденних маленьких дій, що сприятимуть відчуттю приналежності інших у школі чи громаді.

Матеріали:

Шаблон «спектра приналежності» (можна роздрукувати або намалювати)

Роздруківки коміксу

Е2 – «Спектр приналежності» – Візуальна мапа інтеграції

Ця активність допоможе учням проаналізувати різні рівні соціальної інтеграції та замислитися над прикладами включення та виключення з реального життя. Мапа «Спектр приналежності» надає візуальну структуру, яка стимулює критичне мислення й обговорення.

Підготовка

до

уроку:

Підготуйте шаблон спектра (Виключення → Толерантність → Включення → Приналежність) у роздрукованому вигляді або для проєкції. *(Шаблон для друку – на сторінці 10)*

Роздрукуйте або підготуйте уривки з коміксу або цитати персонажів для роботи в групах. Підготуйте також додаткові матеріали — фломастери, стікери або цифрові інструменти, якщо учні працюють на планшетах чи ноутбуках.

Учитель має заздалегідь переглянути ключові сцени з коміксу, щоб допомогти учням точно розмістити моменти на спектрі, а також бути готовим модератором галереї та заключного обговорення.

Funded by
the European Union

Хід активності:

1. Вступ:

Поясніть учням, що вони досліджуватимуть різні рівні соціального досвіду, використовуючи «Мапу спектра приналежності» — від виключення до повної інтеграції.

2. Робота

в

командах:

Розділіть учнів на малі групи й роздайте шаблони спектра разом із вибраними цитатами чи сценами з коміксу «Квітка з іншого саду». Кожна команда аналізує свої фрагменти й вирішує, на якому рівні спектра вони знаходяться. Учні повинні обґрунтувати свої рішення короткими поясненнями.

3. Зв'язок

із

реальним

життям:

Далі учні пригадують ситуації з власного шкільного або соціального досвіду, де люди почувалися виключеними, просто терпимими, включеними чи по-справжньому приналежними до групи. Вони також розміщують ці приклади на спектрі — це спонукає до порівняння вигаданих та реальних ситуацій.

4. Галерея

робіт:

Після завершення роботи всі групи беруть участь у «галереї» — переглядають мапи інших команд. Заохочуйте учнів ставити запитання або залишати стікери з коментарями чи думками.

5. Підсумок:

Завершіть активність коротким обговоренням у класі. Зосередьте увагу на чинниках, що впливають на переміщення людини вздовж спектра, і на тому, що можуть зробити окремі люди чи спільнота, щоб посилити відчуття приналежності в інших.

Е3 – «Насіння приналежності» – Проєкт особистої дії

Цілі:

A3. Учні зобов'язуються до щоденних маленьких дій, що сприятимуть формуванню відчуття приналежності в інших — у школі або громаді.

SEL (Соціально-емоційне навчання): Учні продемонструють емпатію, осмислюючи досвід персонажів із коміксу та пов'язуючи його з реальними ситуаціями включення й виключення. (*Соціальна обізнаність*)

C3. Учні оцінять роль емпатії та міжкультурного діалогу в побудові інклюзивного суспільства й запропонують способи подолання соціального виключення.

Матеріали:

Картки у формі насіння

Класний постер («Сад приналежності»)

ПІДГОТОВКА

Funded by
the European Union

Ця активність спрямована на те, щоб допомогти учням осмислити їхню особисту роль у створенні інклюзивного середовища та зробити символічний, але змістовний внесок. Картки у формі «Насіння приналежності» символізують маленькі щоденні дії, до яких учні можуть зобов'язатися задля підтримки інтеграції та відчуття приналежності.

Перед заняттям підготуйте картки у формі насіння, квітки чи дерева (надруковані або вирізані вручну) та великий постер чи дошку «Сад інклюзії», куди учні розміщуватимуть свої картки. Забезпечте кольорові маркери для творчого оформлення. Якщо у класі використовують цифрові інструменти, будьте готові допомогти учням трансформувати свої дії у пости для соцмереж, короткі відео або цифрові малюнки. За потреби перегляньте приклади маленьких інклюзивних жестів, щоб надихнути учнів на власні ідеї.

РЕАЛІЗАЦІЯ

Розпочніть активність із запитання до учнів: «Що ТИ можеш зробити, щоб хтось відчув свою приналежність?» Наголосіть, що навіть маленькі дії можуть суттєво вплинути на чиесь життя.

Роздайте картки у формі насіння, квітки або дерева та запросіть учнів написати або намалювати одну конкретну дію чи жест, до якого вони готові зобов'язатися — щось реалістичне і значуще у їхньому щоденному шкільному або громадському житті.

Після завершення кожен учень розмістить свою «насінину» на постері «Сад інклюзії», символізуючи спільну відповідальність за створення відчуття приналежності.

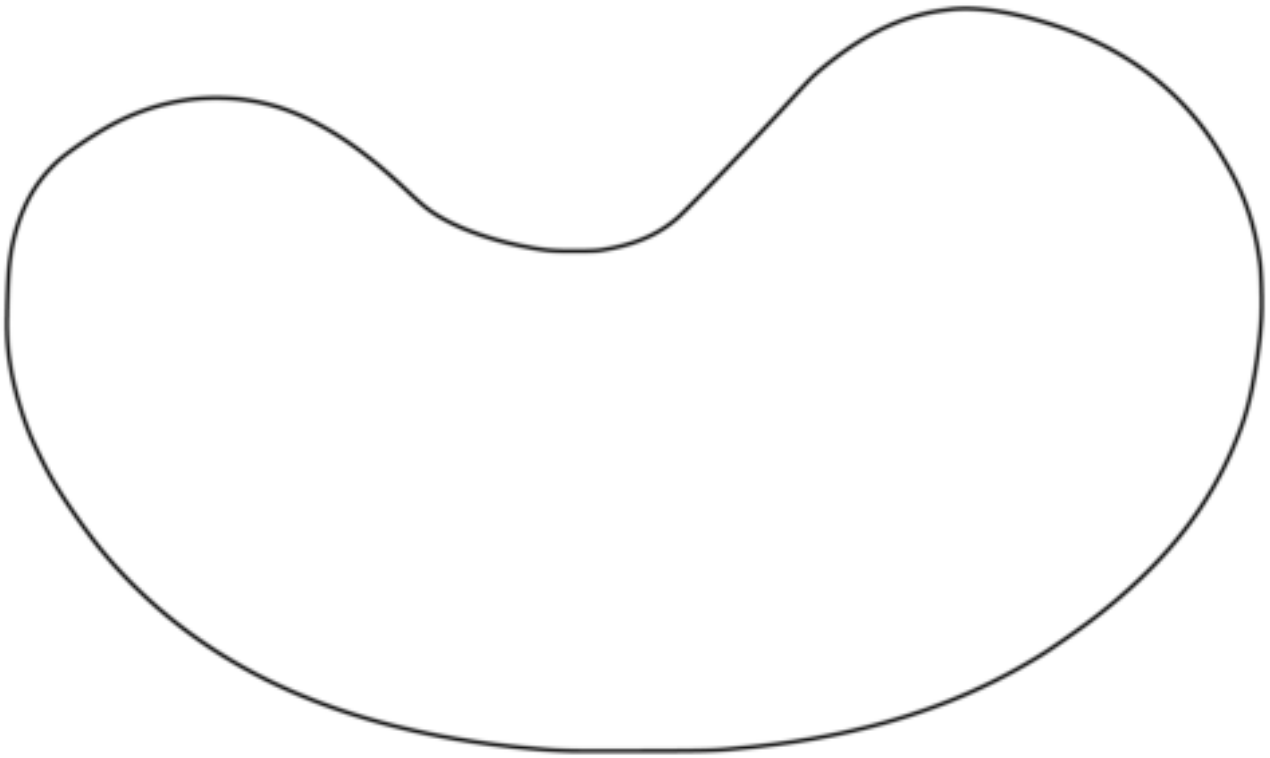
Якщо використовуєте цифрові інструменти, заохочуйте учнів творчо представити свою дію у вигляді підпису для соцмереж, короткого відео або цифрового постера для спільного перегляду класом або громадою школи.

Завершіть активність, запросивши кількох учнів поділитися своїми «насінинами» та поміркувати, як маленькі індивідуальні вчинки сприяють створенню більш інклюзивного середовища. За бажанням, залиште постер «Сад інклюзії» на видному місці у класі як довготривале нагадування про їхні зобов'язання.

Зразки карток у формі насіння, дерева та квітки можна знайти на наступних сторінках (с. 13–15).

Funded by
the European Union

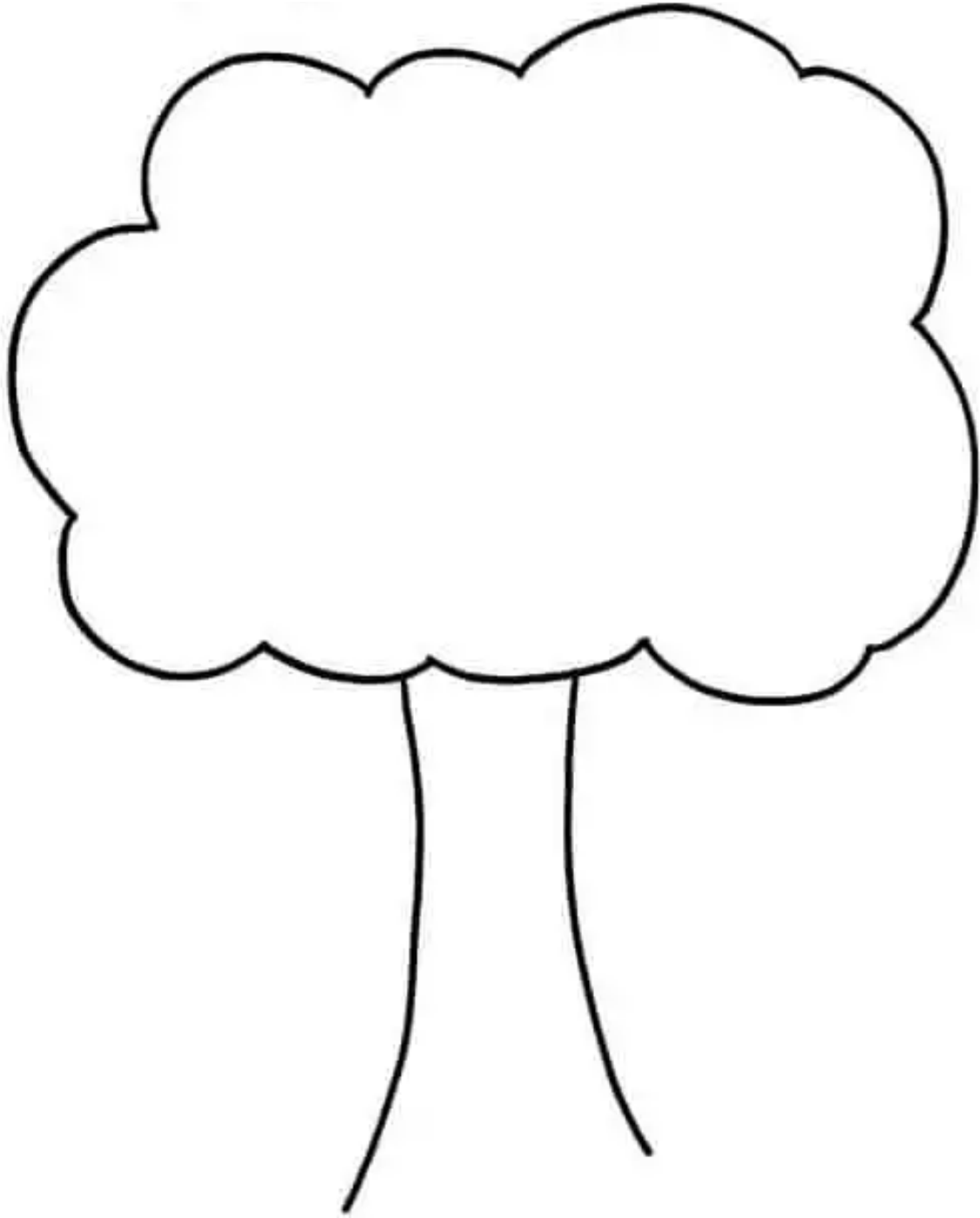

Funded by
the European Union

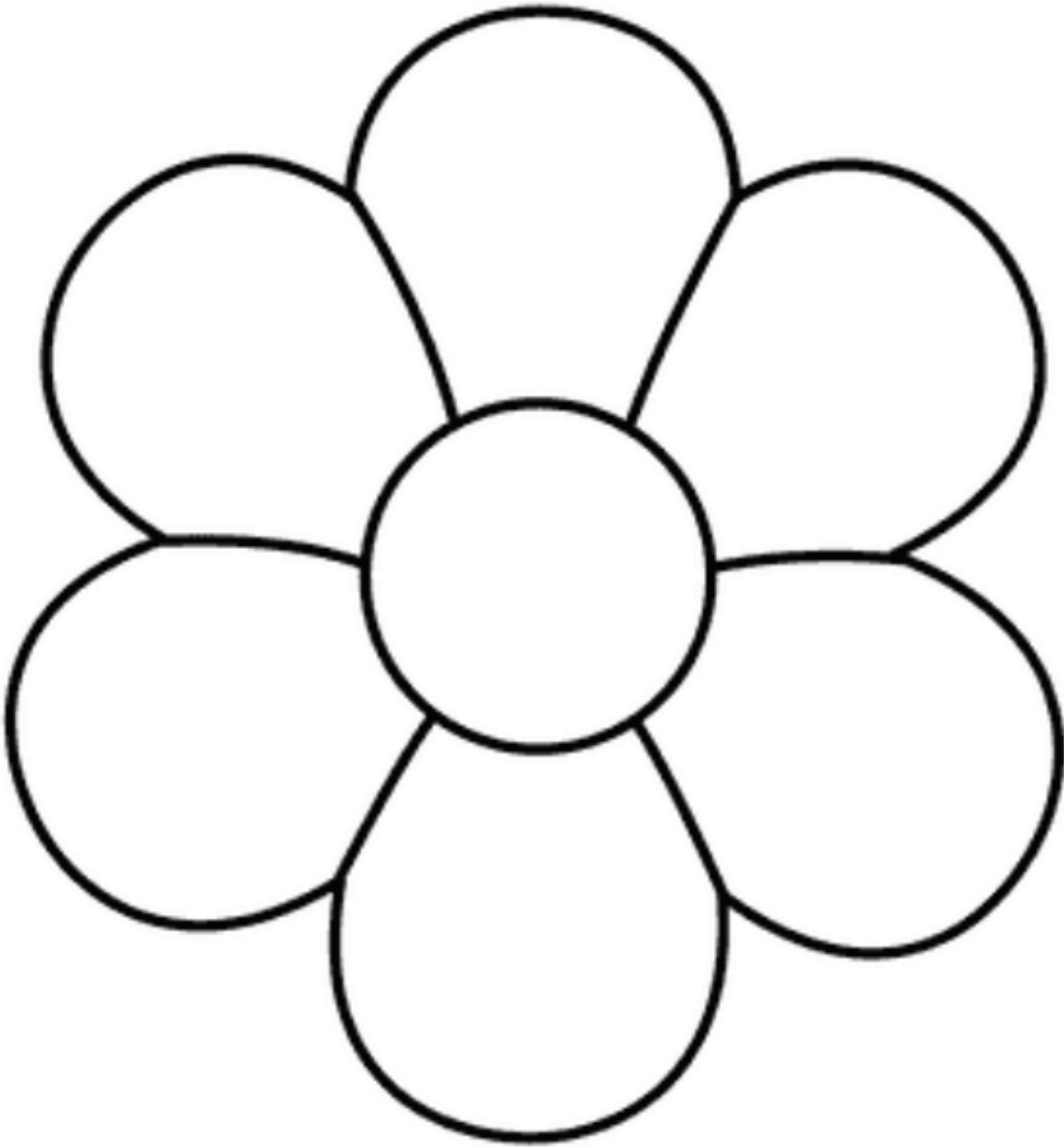

Funded by
the European Union

Funded by
the European Union

Funded by
the European Union

Альтернативні активності

1. Інтеграційний саундтрек

Учні складають плейлист, який відображає емоційну подорож приналежності та інтеграції. Кожен учень або група обирає 4–6 пісень, пов'язуючи кожен з певним етапом, наприклад: виключення, надія, перехід, прийняття, святкування. Потім вони презентують свої плейлисти, пояснюючи, як кожна пісня відображає емоційні чи соціальні аспекти теми. Вчителі можуть запросити учнів створити обкладинку або назву для плейлиста, зробивши це мультимедійним рефлексивним проєктом на тему ідентичності та емпатії.

2. Валіза ідентичності

Надайте учням шаблон порожньої валізи (фізичний або цифровий). Вони наповнюють її символічними предметами, що представляють аспекти їхньої ідентичності, спадщини та те, що вони беруть із собою у нове середовище (наприклад, сімейні традиції, навички, мрії, цінності). Ця активність спрямована на рефлексію і допомагає учням дослідити, що формує їхню ідентичність і як вона може взаємодіяти з новою спільнотою. Валізи можна експонувати у класі або організувати з них виставку.

3. Голоси з саду — подкаст-проєкт

Учні працюють у парах або малих групах і записують короткий подкаст, натхненний коміксом. Вони можуть розповісти історію з погляду персонажа, провести інтерв'ю один з одним про значення приналежності або поділитися роздумами про реальні виклики інтеграції у суспільстві. Ця активність розвиває навички оповідання, медіаграмотності та емпатії. Учні можуть придумати назву епізоду, розробити логотип і за бажанням завантажити запис на спільну платформу класу.

4. Інтерв'ю з ролями навпаки

Учні об'єднуються в пари й по черзі інтерв'юють одне одного у форматі рольової гри — один грає роль нового учня чи мігранта, інший — місцевого, що їх вітає. Потім ролі міняються. Після цього вони рефлексують, як відчували себе при вітаннях або виключенні, як мова, ставлення й емпатія можуть змінити чийсь досвід. Ця активність розвиває вміння ставити себе на місце іншого, слухати та емоційну компетентність.

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

5

НАМ
ДОВЕЛОСЯ...

Funded by
the European Union

ЗАГАЛЬНИЙ ВИГЛЯД

МОДУЛЬ 5 – НАЗВА ТЕМИ

80 MIN.

МЕТА:

C1. Учні мають проаналізувати комікси, в яких йдеться про причини та наслідки вимушеної міграції, зумовленої війною.

C2. Студенти досліджуватимуть історичний і сучасний контекст вимушеної міграції через війну.

C3. Студенти проаналізують вплив міграції на суспільство та окремих осіб, а також обговорять виклики, з якими стикаються мігранти: адаптацію, інтеграцію, психічне здоров'я.

A1. Студенті з'ясують поняття вимушеної міграції, зокрема, ознайомляться з ключовими термінами: вимушена міграція, біженці, шукачі притулку.

A2. Студенти проаналізують приклади вимушеної міграції під час Другої світової війни, воєн на Балканах, сирійської війни, а також розглянуть вимушену міграцію українців через війну з Росією.

A3. Використовуючи комікси, студенти розглянуть, як країни приймають і підтримують вимушених мігрантів.

Активність. Студенти співпрацюватимуть у команді через групові дискусії, спільну діяльність та розвиватимуть навички комунікації та роботи в команді.

АКТИВНОСТІ:

1. Аналіз коміксу «Вимушена міграція»

Студенти виконують такі завдання:

- Поділіть комікс на кілька частин і спрогнозуйте розвиток подій.
- Проаналізуйте емоції та труднощі головного героя.
- Обговоріть, що спонукало героя залишити рідний дім і з якими перешкодами він зіткнувся.

2. Розробка власного коміксу на тему: «Шлях мігранта»

Студенти виконують такі завдання:

- У групах по 5-6 осіб студенти створюють комікс за допомогою онлайн-платформи Pixton на тему: «Перетин кордону: страхи й надії».
- Студенти презентують свої комікси, пояснюючи ідею та настрій.
- Обговоріть, що було найскладнішим у роботі над цією темою.

3. Завершення історії «Відкритий фінал»

Студенти виконують такі завдання:

- Після ознайомлення з фрагментом коміксу, що обривається на кульмінації, студенти мають запропонувати власні версії продовження й завершення історії.

Funded by
the European Union

- Розділіть групу на три підгрупи, кожна з яких має розробити один із варіантів розвитку подій: оптимістичний, реалістичний та песимістичний.
- Обраний представник від кожної підгрупи презентує розроблений сценарій.

МАТЕРІАЛИ:

- ✓ ☐ Презентація про вимушену еміграцію (вступ до ключових термінів: вимушена міграція, біженці, шукачі притулку; приклади вимушеної міграції)
- ✓ ☐ Розроблені цифрові панелі коміксу на тему: «Вимушена еміграція»
- ✓ ☐ Інтернет, комп'ютери/ноутбуки (для створення цифрових коміксів у програмі Pixton)
- ✓ ☐ Комп'ютери та проєктор (для презентації створених коміксів)

Funded by
the European Union

FLOW

Посилення - Поглиблення розуміння 20 хв.	Аналіз коміксу «Вимушена міграція». Поділ коміксу на кілька частин і прогнозування подальшого розвитку подій Студенти навчаться аналізувати структуру розповіді, передбачати розвиток подій і вдосконалювати навички читання візуального тексту. Кожна група записує свої припущення щодо можливого продовження історії, а також може вигадати власні сюжетні лінії персонажів. Ця вправа сприятиме розвитку навичок читання візуального тексту, критичного мислення, візуальної грамотності та емпатії.
Розширення - Творче самовираження 40 хв.	Створення власного коміксу на тему «Шлях мігранта» Студенти навчаться працювати в команді, креативно висловлювати ідеї та використовувати цифрові інструменти в Pixton. Вони розвиватимуть навички сторітелінгу, критичного мислення та емпатії через аналіз емоційних аспектів теми вимушеного переселення. Завдання сприятиме вдосконаленню навичок презентації шляхом аргументування художніх рішень і обговорення викликів, з якими студенти зіткнулися під час створення коміксу.
Надання повноважень - Встановлення зв'язків 20 хв.	Завершення історії «Відкритий фінал» Студенти розвиватимуть навички креативного мислення, аналізу та логічної побудови сюжету. Вони навчаться працювати в команді, аргументувати свою точку зору та адаптуватися до різних наративних підходів. Це завдання також сприятиме розвитку емоційного інтелекту та здатності оцінювати події з різних позицій.

Е1 – Аналіз коміксу «Вимушена міграція»

Цілі:

Поглибити розуміння учнями поняття вимушеної міграції, зокрема знання про біженців і шукачів притулку.

Розвивати аналітичні навички через прогнозування розвитку сюжету, оцінювання емоцій і подій у контексті історії.

Сприяти формуванню емпатії через дослідження реальних наслідків вимушеної міграції за допомогою художнього медіа.

Матеріали:

Презентація про вимушену міграцію, що включає введення в ключові терміни, таких як вимушена міграція, біженці та шукачі притулку, а також реальні приклади вимушеної міграції.

Підготовлені цифрові панелі коміксів на тему «Вимушена міграція».

РЕАЛІЗАЦІЯ

Інструкції для вчителя:

1. Сформулюйте ключові поняття: вимушена міграція, біженці, шукачі притулку, приклади з реального життя.
2. Підготуйте комікси в цифровому форматі на тему вимушеної міграції.
3. Підготуйте набір запитань для учнів, щоб вони могли передбачити розвиток сюжету, визначити емоції персонажів та проаналізувати події, труднощі й наслідки їхніх рішень.

Аналіз коміксу

- Розділіть комікс на кілька частин.
- Сформувавши групи по 5–6 осіб, передбачте розвиток подій у кожному із сценаріїв.
- Проаналізуйте емоції та труднощі головних персонажів.
- Обговоріть причини, які змусили їх залишити дім, та перешкоди, з якими вони зіткнулися.
- Порівняйте власні припущення з фактичним розвитком сюжету.

Funded by
the European Union

E2 – Створення власного коміксу на тему: «Шлях мігранта»

Цілі:

Навчити учнів користуватися онлайн-платформою Pixton для створення цифрового контенту.
Сприяти командній співпраці та творчому самовираженню учнів шляхом створення власного коміксу на тему міграції.

Розвивати навички презентації та здатність обговорювати й обґрунтовувати творчі рішення в умовах групової роботи.

Матеріали:

Навчальні матеріали щодо користування онлайн-платформою Pixton.

ПІДГОТОВКА

1. Навчити учнів працювати з онлайн-платформою Pixton

РЕАЛІЗАЦІЯ

Інструкції для вчителя:

1. Розділіть усіх учнів на групи по 5–6 осіб, ознайомте їх з онлайн-платформою для створення коміксів Pixton.
2. Підготуйте набір запитань для презентації учнів на тему: «Перетин кордону: страхи та надії».
3. З'ясуйте, яка частина роботи над цією темою виявилася найскладнішою для учнів.

Funded by
the European Union

<https://dicomiproject.eu/wp-content/uploads/2026/05/Comics-5.pdf>

«Створи власний комікс про міграцію»

- Використовуючи Pixton або подібну платформу, створи міні комікси на тему: «Перетин кордону: страхи та надії»
- Презентуйте комікси, пояснюючи ідеї та емоційне наповнення. Обговоріть труднощі візуального відображення цієї теми.

Funded by
the European Union

Е3 – Завершення історії «Відкрита кінцівка»

Цілі:

Заохочувати творче мислення та логічний розвиток сюжету, пропонуючи учням вигадати різні варіанти завершення історії (оптимістичний, реалістичний, песимістичний).

Покращити здатність учнів працювати в команді та аргументовано відстоювати свою точку зору.

Розвивати емоційний інтелект і вміння розглядати події з різних точок зору.

Матеріали:

Частина коміксу, яка закінчується на критичному або напруженому моменті, щоб спонукати учнів до творчого завершення історії.

ПІДГОТОВКА

1. Підготуйте цифровий комікс на тему вимушеної міграції та зупиніться на найцікавішому моменті сюжету.

РЕАЛІЗАЦІЯ

Інструкції для вчителя:

1. Підготуйте цифровий комікс на тему вимушеної еміграції у форматі презентації, розділивши його на частини й зупинившись на найнапруженішому моменті.
2. Розділіть всю групу на 3 частини, кожній з яких дайте завдання розробити різні сценарії: оптимістичний, реалістичний, песимістичний.
3. Прослухайте представників кожної групи та обговоріть запропоновані ними сценарії.

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

4

МІГРАЦІЙНА
ПОЛІТИКА

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 4 – MIGRATION POLICIES 90 MIN.

ЦІЛІ:

- **C1.** Зрозуміти основні поняття міграційної політики на глобальному, регіональному та національному рівнях.
- **C2.** Проаналізувати вплив міграційної політики на мігрантів, приймаючі спільноти та країни походження.
- **C3.** Визначити найкращі практики та виклики у впровадженні міграційної політики.
- **A1.** Обговорити реальні приклади міграційної політики та її наслідків.
- **A2.** Оцінити фактори "push" (виштовхуючі) і "pull" (приваблюючі), що впливають на прийняття політичних рішень щодо міграції.
- **A3.** Розробити рекомендації для ефективного управління міграційними процесами.
- **SEL.** Розвивати критичне мислення, емпатію та навички міжкультурної комунікації.

АКТИВНОСТІ:

Активність 1: Міграційна політика в дії

- **Учні виконують:** Огляд і порівняння міграційної політики різних країн.
- **Мета:** Проаналізувати відмінності між відкритими та обмежувальними політиками та їхній вплив.

Активність 2: Дебати про «Push & Pull» фактори

- **Учні виконують:** Участь у дебатах щодо соціальних, економічних і політичних чинників, що впливають на міграційну політику.
- **Мета:** Зрозуміти мотиви ухвалення міграційних рішень і їх вплив на міграційні потоки.

Активність 3: Симуляція політичної майстерні

- **Учні виконують:** Робота в групах над розробкою та презентацією концепції міграційної політики, що враховує ключові виклики.
- **Мета:** Розвивати навички критичного мислення та вирішення проблем у сфері міграційного управління.

МАТЕРІАЛИ:

- Підготовлений перелік міграційних політик різних країн із візуальним супроводом
- Комікси 4 як навчальний матеріал для читання

Funded by
the European Union

- Робочі аркуші для керованого читання
- Листи для дискусій та шаблони аналізу політик
- Карта світу для аналізу міграційних процесів
- Картки-запити для дебатів

FLOW

З багачення 30 хв.	Хронологія міграційної політики • Учні досліджують та створюють хронологічну шкалу розвитку міграційної політики. • Проводиться обговорення історичних і політичних чинників, які впливали на формування міграційного законодавства.
Р озширення 60 хв.	Порівняльна таблиця міграційної політики • Учні аналізують політику міграції в різних країнах. • Малі групи презентують результати, зосереджуючись на аспектах надання притулку, працевлаштування та інтеграції мігрантів.

Funded by
the European Union

Самовираження 30 хв.	Читання та обговорення коміксу 4 • Учні читають комікс <i>Comics 4</i> та аналізують, як міграційна політика впливає на життя окремих мігрантів. • Обговорення реального впливу політики на долі людей.
---	---

Funded by
the European Union

E1 – Активність

Цілі:

Зрозуміти історичний розвиток міграційної політики.

Визначити ключові події та зміни в системі управління міграцією.

Проаналізувати, як міграційна політика впливала на суспільства в різні історичні періоди.

Матеріали:

Роздруківки історичних прикладів міграційної політики

Робочий аркуш зі шкалою часу (порожня хронологічна стрічка для заповнення учнями)

Фломастери, стікери, карта світу

Довідкова література або онлайн-ресурси з теми міграційної політики

ПІДГОТОВКА

Для підготовки до цієї активності вчителю необхідно зібрати документи та узагальнення, що стосуються міграційної політики різних історичних періодів. Серед них мають бути приклади, як-от:

- політика щодо біженців після Другої світової війни, яка дозволяла переселенцям оселятися в нових країнах;
- реформи законодавства про притулок у 1990-х роках, що змінили критерії прийому біженців;
- сучасні цифрові візові системи, які спрощують трудову міграцію.

Важливо підібрати приклади як обмежувальної, так і відкритої політики в різні історичні періоди — це дасть змогу учням порівнювати підходи та виявляти відмінності.

Вчителю слід підготувати та роздрукувати робочі аркуші зі шкалою часу, на яких учні зможуть фіксувати ключові події та їхні наслідки. У класі також варто створити велику візуальну хронологію — це може бути паперова стрічка на стіні або цифрова проекція, куди учні зможуть додавати нотатки спільно.

Funded by
the European Union

Потрібно також забезпечити доступ до джерел для дослідження: книжок про міграційну політику, надійних вебсайтів і тематичних кейсів, щоб учні могли використовувати їх під час виконання завдання.

РЕАЛІЗАЦІЯ

- 1. Вступ (5 хв):** Поясніть, що таке міграційна політика, чому вона змінюється з часом, і коротко окресліть основні історичні контексти (наприклад, політика «відкритих дверей» vs. обмежувальні заходи).
- 2. Групове дослідження (10 хв):** Поділіть учнів на групи, призначивши кожній певний історичний період або конкретну міграційну політику для аналізу.
- 3. Створення хронології (10 хв):** Групи досліджують призначений період і наносять ключові події або політичні рішення на спільну хронологічну стрічку.
- 4. Обговорення (5 хв):** Проаналізуйте основні тенденції:
 - як змінювалося ставлення до біженців після воєн,
 - як посилювалися заходи контролю кордонів,
 - який вплив мала глобалізація на механізми регулювання міграції.

Funded by
the European Union

E2 – Порівняльна таблиця міграційної політики

Цілі:

Порівняти міграційну політику різних країн.

Оцінити сильні та слабкі сторони кожної політики.

Сформувати критичне розуміння впровадження міграційної політики та її впливу на мігрантів і приймаючі спільноти.

Матеріали:

Завчасно підготовлені описи міграційної політики різних

ПІДГОТОВКА

Для цієї активності вчителю потрібно попередньо дослідити та зібрати інформацію про міграційну політику різних країн, що демонструють різні підходи. Деякі країни мають відкриту міграційну політику, тоді як інші встановлюють суворі умови для в'їзду. Прикладами можуть бути: програми інтеграції біженців у Швеції, система лотереї «зеленої карти» в США, політика офшорного утримання мігрантів в Австралії. Наявність різноманітних прикладів дозволить учням оцінити стратегії урядів та їхній вплив на мігрантів.

Після завершення підготовки вчитель має роздрукувати робочі аркуші для порівняння політик, які містять основні критерії оцінювання, зокрема: процедура надання притулку, дозволи на працевлаштування, програми інтеграції.

Учнів слід поділити на групи та закріпити за кожною політику певної країни. Також варто підготувати вступну бесіду, в якій пояснити, чому політика міграції відрізняється в різних державах і чому її порівняння є важливим для розуміння глобального управління міграційними процесами.

РЕАЛІЗАЦІЯ

Funded by
the European Union

1. **Групова робота (15 хв):** Призначте кожній групі міграційну політику певної країни для аналізу з використанням порівняльного робочого аркуша.
2. **Вступ (5 хв):** Поясніть значення міграційної політики та різні підходи країн до управління міграційними процесами.
3. **Презентації (10 хв):** Групи презентують результати своєї роботи, акцентуючи на сильних і слабких сторонах політики, а також її впливі на мігрантів і приймаюче суспільство.
4. **Обговорення (10 хв):** Проведіть дебати: які політики найефективніше поєднують економічне зростання, соціальну стабільність і гуманітарні потреби? Explain the significance of migration policies and how different nations approach migration management.

Приклад:

Порівняйте політику інтеграції біженців у Швеції та лотерею Green Card у США. Обговоріть, як економічні й політичні контексти впливають на формування міграційної політики.

ЕЗ – Комікс 4 - Читання й обговорення

Funded by
the European Union

Цілі:

Проаналізувати досвід міграції через призму сторітелінгу.

Зрозуміти, як міграційна політика впливає на окремих мігрантів.

Розвинути емпатію та міжкультурну обізнаність шляхом аналізу персонажів.

ПІДГОТОВКА

Для підготовки до цієї активності вчителю слід заздалегідь роздрукувати примірники коміксу 4, який містить візуальні оповіді про досвід мігрантів. Також потрібно підготувати робочі аркуші для керованого читання з питаннями, що спонукають учнів критично аналізувати подорожі персонажів та політики, які на них впливають.

Окрім того, вчителю слід підготувати запитання для обговорення, які допоможуть пов'язати тематику коміксу з реальними міграційними політиками. Ці запитання мають торкатися таких тем, як пошук притулку, проблеми з оформленням документів і виклики інтеграції. Клас слід організувати у невеликі дискусійні групи, забезпечивши кожну групу копією коміксу та достатнім простором для ефективної співпраці.

РЕАЛІЗАЦІЯ

- 1. Обговорення перед читанням (5 хв):** Запитайте учнів, що вони знають про міграцію і як політика впливає на досвід мігрантів.
- 2. Читання та аналіз (10 хв):** Учні читають комікс 4 і виконують керований робочий аркуш, аналізуючи труднощі персонажів та вплив міграційної політики.

Funded by
the European Union

3. **Групове обговорення (10 хв):** Учні обговорюють, як різні міграційні політики впливають на героїв коміксу.
4. **Рефлексія всім класом (5 хв):** Учні розмірковують над реальними паралелями, обговорюючи, як політики впливають на шукачів притулку, економічних мігрантів та осіб без документів.

Приклад: Якщо в коміксі йдеться про біженця, який має труднощі з отриманням легального статусу, зв'яжіть це з реальними політиками, як-от Дублінським регламентом ЄС, що визначає країну, де розглядається заява на притулок.

Альтернативні активності

Атлас

міграції

Попросіть учнів поспілкуватися з батьками та дідусями й бабусями про їхні корені. Принесіть у клас карту світу і запропонуйте вказати, звідки їхні родичі мігрували. Почніть обговорення про те, як люди мігрують протягом часу.

Драма:

Фактори

"Push"

і

"Pull"

міграції

Це драматична вправа. Підготуйте картки з описом різних міграційних ситуацій. Потрібно щонайменше 5 карток. Використайте ролі «учень», «дитина», «мати», «батько», «дядько» тощо у ситуаціях. Попросіть учнів утворити щонайменше 7 груп: 5 груп отримують картки із ситуаціями, 2 групи — це країни. Країни готують фактори «push» і «pull» міграції, не знаючи описаних ситуацій. П'ять груп із картками вибирають між країнами, обираючи, куди мігрувати.

Активність

із

паспортом

Особливо підходить для теми міграційної політики, але може адаптуватися до будь-якої іншої теми. Учні створюють паспорти для персонажів із коміксів. Їхні дизайни мають бути креативними й автентичними. Вони можуть вибрати будь-яку країну й додати всі необхідні дані до паспорта.

Підняття великого чи малого пальця (Thumbs up, thumbs down)

Підготуйте твердження про комікси. Учні піднімають великий палець, якщо твердження правдиве, або опускають вниз, якщо неправдиве.

Гра з м'ячем під час читання (Guided Reading Ball)

Принесіть у клас невеликий м'яч. Легко кидайте його учням, ставлячи запитання, наприклад, «Хто персонажі?». Учень, який спіймає м'яч, має відповісти. Кожен учень має три спроби відповісти правильно. Якщо не може, вилучається з гри. Після правильної відповіді учень кидає м'яч іншому й ставить нове запитання.

Funded by
the European Union

Ідеальне місце для життя (Розігрів)

Запитайте учнів: «В якому місці ти хотів би жити і чому?» Учні можуть написати текст або намалювати ілюстрацію цього ідеального місця. Вони можуть працювати індивідуально або в групах.

Міграційні тварини

Попросіть учнів об'єднатися у групи по 3–4 особи. Кожна група обирає собі назву однієї з тварин:

Монарх (метелик), арктичний крячок, африканський слон, азійський слон, сіра кит, дощовий черв'як, птах-парасолька, карибу, лосось, мексиканський вільнохвостий кажан, газель, зебра, стрекоза, пальмовий ластівка, імператорський пінгвін, черепахи оливкові рідлі.

Учні готують інформаційні картки з відповідями на питання:

- Звідки і куди мігрують ці тварини?
- Який у них патерн міграції?
- Як саме вони мігрують?

Я – інший

Роздайте учням картки з питанням: «Що робить тебе відмінним від інших?» Учні записують свої відповіді, складають картки і кидають їх у банку, не підписуючи. Вчитель (або добровольці) зачитує відповіді, а клас намагається вгадати автора. Після прочитання всіх карток вчитель запитує: «Чи роблять наші відмінності нас дивними чи особливими?» і ініціює обговорення різноманітності та поваги.

Міграція і природа

Підготуйте обговорення на тему:

- Як клімат, фізичне середовище та природні ресурси впливають на спосіб життя людей?
- Чому люди рухаються або мігрують?
- Які передбачувані і непередбачувані наслідки мають людські дії для місцевого середовища?

Активності до, під час і після читання:

https://jobs.languagelink.ru/tefl_clinic/practical_teaching/reading_skills/exploiting_readers/ideas2.php

<https://www.readingrockets.org/topics/activities/articles/103-things-do-during-or-after-reading>

Зв'язок із соціально-емоційним навчанням:

<https://casel.org/fundamentals-of-sel/what-is-the-casel-framework/#social-emotional-learning>

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

3

МІГРАЦІЙНІ
ПОДОРОЖІ

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 3 -

45 MIN.

МЕТА ЗАНЯТТЯ:

C1. Учні аналізуватимуть, як візуальний сторітелінг у коміксах передає емоції та наративи, пов'язані з темою міграції.
C2. Учні порівнюватимуть досвід мігрантів, зображений у коміксах, з реальними історіями міграції.
C3. Учні формулюватимуть власне бачення викликів міграції на основі аналізу коміксів.

A1. Учні виявлятимуть емпатію до досвіду мігрантів під час обговорення та рефлексії.

A2. Учні активно братимуть участь у творчих та аналітичних обговореннях міграційних історій.

A3. Учні демонструватимуть повагу до різноманітних поглядів у міграційних наративах.

SEL. Учні взаємодіятимуть у групах з повагою, розвиваючи навички комунікації та командної роботи.

АКТИВНОСТІ:

1. Розігрів – Візуальна загадка.

Учні виконують:

- Аналізують фрагменти коміксів без тексту.
- Передбачають, що відбувається на зображенні та які емоції відчувають персонажі.
- Обговорюють, як зображення можуть розповідати історію навіть без слів.

2. Читання коміксу з коментарями.

Учні виконують:

- Читають уривок з коміксу *Migration Journeys*.
- Інсценізують або переказують ключові моменти.
- Обговорюють, як комікси відображають виклики, пов'язані з міграцією.

3. Інтерактивна вікторина – гра Baamboozle «Міграційні історії».

Учні виконують:

- Змагаються командами у вікторині, щоб закріпити знання з теми міграції.
- Відповідають на запитання, що стимулюють критичне мислення, на основі коміксів.

4. Підсумок – Exit Ticket і дискусія.

Учні виконують:

Funded by
the European Union

- Рефлексують на тему міграції у коміксах.
- Діляться думками в малих групах.
- Записують речення, що підсумовує їх головне усвідомлення з уроку.

МАТЕРІАЛИ:

- ✓ ☐ Надруковані або спроєктовані фрагменти коміксів (для Picture Puzzle)
- ✓ ☐ Примірники коміксів *Міграційні подорожі*
- ✓ ☐ Інтернет і проєктор (для гри Baamboozle)
- ✓ ☐ Порожні шаблони коміксів для творчої роботи учнів
- ✓ ☐ Стікери або картки для підсумкового завдання (exit ticket)

FLOW

З багачення Поглиблення розуміння 20 хв.	Розігрів – Візуальна загадка (Сторітелінг через зображення) Учні аналізуватимуть невеликі фрагменти коміксів (без тексту), щоб передбачити розвиток сюжету та емоції персонажів. Через обговорення вони досліджуватимуть, як лише зображення можуть передавати наративи, що стане основою для подальшого розуміння історій про міграцію. Ця активність розвиває спостережливість, критичне мислення та залучає учнів до інтерактивного способу сприйняття історій.
Р озширення Встановлення 40 хв.	Кероване читання коміксу та інтерактивна вікторина – гра Baamboozle «Міграційні історії» Учні читатимуть вибрані уривки з коміксу <i>Міграційні подорожі</i> у малих групах, зосереджуючись на труднощах, які переживають персонажі, та візуальних прийомах сторітелінгу. Після цього вони братимуть участь в інтерактивній вікторині Baamboozle, щоб закріпити ключові поняття. Вікторина стимулює командну роботу, критичне мислення та глибше осмислення теми міграції, роблячи навчання динамічним і захопливим.

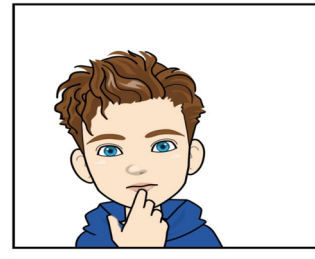
Funded by
the European Union

Самовираження Творче втілення 15 хв.	Підсумкове обговорення – Exit Ticket Учні рефлексуватимуть над тим, що вони дізналися, під час дискусії про вплив міграційних історій у коміксах. Після цього кожен напише одне речення, яке підсумовує його/її головне усвідомлення з уроку. Ця вправа допомагає учням закріпити здобуті знання, встановити особистий зв'язок з темою та потренуватися над чітким формулюванням думки.
---	--

E1 – Розігрів (20–25 хв) – Актуалізація наявних знань

Завдання: Візуальна загадка (сторітелінг через зображення)

Цілі:		
Матеріали:		

ПІДГОТОВКА

1. Надрукуйте або підготуйте для демонстрації (проекції) вибрані панелі коміксів без тексту.
2. Оберіть серію панелей, які виразно передають емоції та ситуації, пов'язані з темою міграції.
3. Підготуйте оригінальні панелі з текстом, щоб показати їх учням після виконання завдання.
4. Складіть орієнтовні запитання для обговорення (зосереджені на тлумаченні сцен і емоціях персонажів).
5. Завчасно поділіть учнів на пари або малі групи для більш активної участі.

ІНСТРУКЦІЇ

Інструкції для вчителя:

1. Покажіть учням вибрані панелі коміксів без тексту за допомогою проєктора або роздайте друковані копії в парах чи малих групах.
2. Запропонуйте учням обговорити в групах і здогадатися:
 - Що відбувається на зображенні?
 - Які емоції переживають персонажі?
3. Проведіть загальне обговорення у класі, надаючи можливість кожній групі поділитися своїм тлумаченням.
4. Після обговорення відкрийте оригінальні панелі з текстом.
5. Скеруйте рефлексійне обговорення, ставлячи запитання:
 - Як змінилось ваше розуміння після прочитання тексту?
 - Які візуальні підказки допомогли вам зрозуміти сюжет?

Funded by
the European Union

- Як зображення без слів можуть передавати історію?
6. Зв'яжіть цю активність із темою модуля, пояснюючи, як візуальний сторітелінг розвиває навички уважного спостереження та критичного мислення, залучаючи учнів до інтерактивного способу сприйняття наративу.

Funded by
the European Union

E2 – Читання коміксу та аналіз (20–25 хв) **Творче залучення (15–20 хв)**

Цілі:

Матеріали:

ПІДГОТОВКА

1. Читання коміксу та підготовка до гри
2. Відкрийте гру
 - Відкрийте гру Baamboozle: [Вікторина «Міграційні історії»](#)
 - **Альтернатива:** Якщо немає доступу до техніки, роздрукуйте запитання й проведіть *рухливу вікторину* — учні пересуваються по класу, обираючи відповіді.

РЕАЛІЗАЦІЯ

Активність: Кероване читання коміксу

□ Учні виконують:

- Читають уривок із коміксу *Migration Journeys*.
- Інсценізують або переказують ключові моменти.
- Обговорюють, як комікси висвітлюють виклики міграції.

□ □ Інструкції для вчителя:

1. Ознайомте учнів із коміксом *Migration Journeys* та його тематикою.
2. Розподіліть учнів на малі групи та надайте кожній свій уривок.
3. Запропонуйте групам обрати важливий момент для інсценізації або коротко переказати його класу.

Funded by
the European Union

4. Проведіть обговорення:

- З якими труднощами стикаються персонажі?
- Як візуальні елементи допомагають зрозуміти їхні емоції?

Активність: Інтерактивна вікторина – гра Baamboozle «Міграційні історії»

☐☐ Інструкції для вчителя:

1. Підготовка гри

- Відкрийте гру *Baamboozle: Migration Journeys Quiz*.
- Поділіться екраном (під час онлайн-уроку) або виведіть гру на проєктор (у класі).

2. Поділ класу на команди

- Створіть 2–4 команди.
- Нехай учні оберуть креативні назви, пов'язані з темою міграції (наприклад, *Мандрівники*, *Новий початок*, *Дослідники*).

3. Пояснення правил

- Команди по черзі обирають запитання з ігрового поля.
- Правильна відповідь — команда отримує бали.
- Якщо виникають труднощі — дозволити підказку або обговорення в команді.

4. Стимулювання глибшого мислення

Після кожної відповіді поставте додаткові запитання:

- Як це пов'язано з історією в коміксі?
- Чи можете провести паралель із реальними історіями міграції?

5. Підтримання енергії та інтересу

- Емоційно підтримуйте правильні відповіді.
- Якщо команда не знає відповіді — дозвольте іншим «вкрасти» запитання.
- Використовуйте гумор та позитивне підкріплення для збереження уваги й залучення.

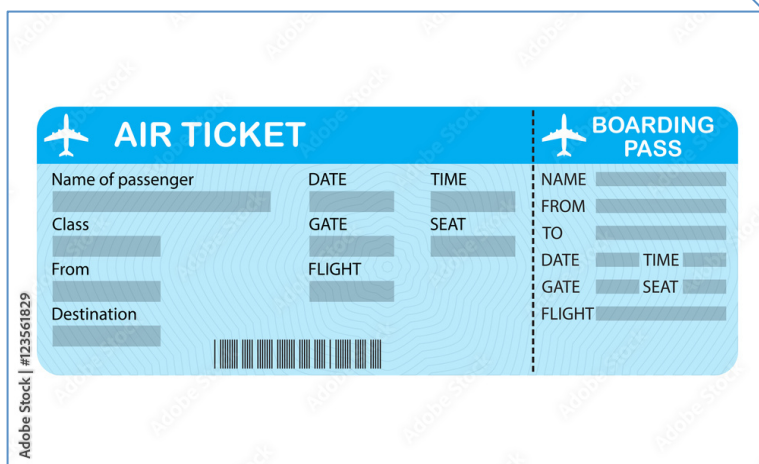
6. Завершення гри

- Оголосіть команду-переможця.
- Проведіть рефлексію:
Що виявилось для вас найнеочікуванішим або найцікавішим у грі?

Е3 – Рефлексія та підсумки (10–15 хв)

Цілі:

Матеріали:

The form is divided into two main sections: 'AIR TICKET' and 'BOARDING PASS'. The 'AIR TICKET' section includes fields for Name of passenger, Class, From, Destination, DATE, GATE, FLIGHT, TIME, and SEAT. The 'BOARDING PASS' section includes fields for NAME, FROM, TO, DATE, TIME, GATE, SEAT, and FLIGHT. A barcode is located at the bottom of the 'AIR TICKET' section. The form is watermarked with 'Adobe Stock | #123561829'.

ПІДГОТОВКА

1. Підготуйте роздруковані кольорові квитки — можна з датою та пунктом призначення.

РЕАЛІЗАЦІЯ**Інструкції для вчителя:**

1. **Групове обговорення:** Проведіть обговорення з усім класом, ставлячи учням запитання:
 - Що ви дізналися про міграцію через комікси?
 - Чим комікси відрізняються від текстових розповідей про міграцію?
 - Які наші обов'язки у розумінні та підтримці мігрантів?
 - Заохочуйте учнів поділитися, чи змінилося їхнє ставлення до міграції та коміксів після сьогоднішнього уроку.
2. **Питання для рефлексії:** Стимулюйте підсумкове осмислення, запитавши: «Що було для вас найнеочікуванішим або найцікавішим сьогодні?»
3. **Вихідні квитки:** Роздайте учням кольорові картки для виходу (exit tickets). Нехай кожен напише одним реченням, що він/вона засвоїв(ла) під час уроку.
4. Збирайте картки по мірі того, як учні залишають клас.
5. **Позитивне підкріплення:** Відзначте найцікавіші або зразкові відповіді під час обговорення. Використовуйте позитивне підкріплення, щоб підтримувати атмосферу залученості. Якщо це доречно, оголосіть команду-переможця з попередньої активності.
6. **Завершальні слова:** Коротко підсумуйте ключові моменти уроку та подякуйте учням за участь і відкритість під час обговорень. Повідомте про можливі подальші завдання або матеріали для глибшого вивчення теми.

Funded by
the European Union

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

2

РІЗНОМАНІТНІ
ТА РАЗОМ

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 2– Cultural Diversity

X MIN.

META:

- C1. Зрозуміти поняття культурного різноманіття та його значення.
- C2. Визначити культурні впливи на особисту та колективну ідентичність.
- C3. Сприяти розвитку емпатії та поваги до різних культурних перспектив.
- A1. Залучити учнів до самоусвідомлення власного культурного походження.
- A2. Аналізувати культурні теми у цифрових коміксах.
- A3. Розвивати навички сторітелінгу для вираження культурної ідентичності та різноманіття.
- SEL. Сприяти інклюзії та соціальній обізнаності через інтерактивне навчання.

ДІЯЛЬНІСТЬ:

Культура в моєму житті – учні створюють карту культурної ідентичності для осмислення власної спадщини.

Дослідження культурних тем у цифрових коміксах – груповий аналіз коміксів, що представляють різні культурні контексти.

Створення культурного сторіборду – учні розробляють сторіборд для цифрової історії, що відображає культурне різноманіття.

МАТЕРІАЛИ:

- Шаблони карти культурної ідентичності (у друкованому або цифровому форматі).
- Доступ до цифрових коміксів на теми міграції та різноманіття.
- Шаблони сторібордів (у цифровому або паперовому форматі).
- Кольорові олівці, маркери або цифрові інструменти (Canva, StoryboardThat).

Funded by
the European Union

ПОСЛІДОВНІСТЬ

Поглиблення 15 хв.	Культура в моєму житті Учні створюють карту культурної ідентичності, яка включає сімейні традиції, мову, страви та ключові цінності. Після цього вони обговорюють свої карти в малих групах.
Розширення 20 хв.	Дослідження культурних тем у цифрових коміксах Учні аналізують цифрові комікси, що відображають міграцію та культурне різноманіття. Вони виокремлюють ключові теми й обговорюють, як у коміксах зображено культурні відмінності.
Закріплення 25 хв.	Створення культурного сторіборду Учні розробляють сторіборд до цифрової історії, яка демонструє культурне різноманіття. В основі можуть бути як реальні життєві події, так і вигадані оповіді.

Funded by
the European Union

Е1 – Культура у моєму житті

Мета:

Осмислити власну культурну ідентичність та поділитися думками з однокласниками.

Матеріали:

Презентаційні слайди на тему культурної ідентичності та різноманіття.

Робочі аркуші (у друкованому або цифровому форматі) для саморефлексії.

Матеріали для сторітелінгу (папір, ручки, цифрові інструменти для створення коміксів).

Проектор або інтерактивна дошка для демонстрації

ПІДГОТОВКА

До уроку вчителю слід ознайомитися з основними поняттями культурного різноманіття, ідентичності та міграції. Варто також переглянути матеріали про те, як культура впливає на особисту та колективну ідентичність, щоб упевнено й чутливо модерувати обговорення.

Ключові аспекти, на які варто звернути увагу:

- Розуміння культурного різноманіття та його значення.
- Усвідомлення різноманітного культурного досвіду учнів для створення інклюзивного середовища.
- Підготовленість до відкритих обговорень із забезпеченням поваги та безпеки для всіх.
- Заохочення учнів до рефлексії над власним культурним досвідом.

ВИКОНАННЯ

Вступ і розігрів (3 хвилини)

- Коротко ознайомте учнів із поняттям культури та її роллю у формуванні ідентичності.

Funded by
the European Union

- Запропонуйте їм пригадати одну культурну традицію, мову або практику, яка є для них важливою.
- Нехай поділяться цими думками в парах або невеликих групах (1 хвилина на обговорення).

Особиста рефлексія (4 хвилини)

- Роздайте прості робочі аркуші або запропонуйте учням записати три ключові аспекти своєї культурної ідентичності (наприклад: традиції, їжа, мова, свята).
- Заохочуйте згадати особисту історію або спогад, пов'язаний з одним із цих аспектів.

Творче висловлення (5 хвилин)

- Учні швидко ескізують або пишуть короткий комікс з 3–4 панелей, який ілюструє їхній культурний досвід.
- Ті, хто не хоче малювати, можуть написати короткий абзац замість цього.
- Надайте приклади простих цифрових інструментів або дозвольте малювати на папері.

Презентація та обговорення (3 хвилини)

- Запропонуйте кільком учням поділитися своїми коміксами або історіями з класом.
- Підсумуйте урок коротким обговоренням культурного різноманіття та важливості поваги до різних життєвих досвідів.

Е2 – Дослідження культурних тем у цифрових коміксах

Мета: визнавати культурне різноманіття у медіа та розвивати аналітичні навички.

Матеріали: Проектор або екран для демонстрації цифрових коміксів.

Друковані або цифрові копії обраних коміксів із різноманітними культурними темами.

Дошка або аркуші для мозкового штурму.

ПІДГОТОВКА

Funded by
the European Union

Ключові моменти для врахування:

- Учні мають мати базове розуміння культури та різноманіття з попередніх уроків.
- Активність має бути спрямована на ідентифікацію та аналіз культурних тем у цифрових коміксах.
- Заохочуйте відкриті обговорення та повагу до різних точок зору.

Необхідні матеріали:

- Проектор або екран для демонстрації цифрових коміксів.
- Друковані або цифрові копії обраних коміксів із різноманітними культурними темами.
- Дошка або аркуші для мозкового штурму.
- Доступ до інтернету (у разі використання онлайн-коміксів).
- Ручки, олівці або цифрові інструменти для творчих завдань учнів.

Необхідні знання:

- Ознайомленість із базовими структурами оповіді в коміксах.
- Розуміння культурних символів, традицій та цінностей.

ВИКОНАННЯ

- Початкові навички роботи з цифровими інструментами (якщо учні пізніше створюватимуть комікси).

Вступ до культурних тем (5 хвилин)

- Коротко ознайомте учнів із поняттям культурних тем у розповідях, особливо в коміксах.
- Продемонструйте та проаналізуйте короткий цифровий комікс, який відображає культурні аспекти (наприклад, міграцію, традиції, ідентичність).
- Запитайте учнів: Які культурні теми ви помічаєте? Які послання несуть ці комікси?

Аналіз у малих групах (5 хвилин)

Funded by
the European Union

- Поділіть учнів на малі групи та призначте кожній групі цифровий комікс або стрічку.
- Кожна група має визначити культурні елементи у коміксі (мова, одяг, традиції, сімейні ролі тощо).
- Заохочуйте учнів обговорювати, як ці елементи впливають на зміст історії.

Обговорення та презентація результатів (5 хвилин)

- Кожна група протягом 1–2 хвилин презентує свої висновки класу.
- Учитель модеруватиме обговорення, порівнюючи теми різних коміксів.
- Виділіть основні висновки на дошці.

Творчий мозковий штурм (5 хвилин)

- Запропонуйте учням подумати про культурну тему, яку вони хотіли б відобразити у коміксі.
- Нехай ескізують грубу ідею або напишуть короткий опис сюжету майбутнього коміксу.
- Заохочуйте учнів спиратися на власний культурний досвід або досвід своєї громади.

Е3 – Створення культурного сторіборду

Мета: застосувати культурну усвідомленість у цифровому сторітелінгу.

Матеріали: Ноутбуки, планшети або папір і олівці для ескізів.

Безкоштовні цифрові інструменти для створення коміксів (наприклад, Pixton, Canva, Storyboard That).

Приклади коміксів, що демонструють культурну ідентичність.

Шаблони сторіборду для планування коміксів учнями

ПІДГОТОВКА

Funded by
the European Union

Ключові моменти для врахування:

- Урок має ґрунтуватися на попередніх завданнях, під час яких учні досліджували культурні теми в цифрових коміксах.
- Заохочуйте творчість і самовираження, створюючи комфортну атмосферу, де учні можуть відкрито ділитися елементами своєї культурної ідентичності.
- Основна увага — на оповіданні, а не на художніх здібностях: дозволено використовувати прості фігурки та схематичні зображення.
- Продемонструйте приклади цифрових коміксів, що ілюструють особистий або культурний досвід.

Необхідні матеріали:

- Ноутбуки, планшети або папір і олівці для ескізування.
- Безкоштовні цифрові інструменти для створення коміксів (наприклад, **Pixton, Canva, Storyboard That**).
- Зразки коміксів, які відображають культурну ідентичність.
- Шаблони сторіборду для планування власних коміксів.
- Фломастери та кольорові олівці (для створення коміксів на папері).

Необхідні знання:

- Базове розуміння структури коміксів (панелі, діалоги, візуальне оповідання).
- Усвідомлення тем культурного різноманіття та особистої ідентичності.
- Ознайомленість із простими цифровими інструментами (якщо використовуються).

РЕАЛІЗАЦІЯ

Вступ до створення цифрового коміксу (5 хвилин)

- Коротко пригадайте ключові елементи коміксу: сюжет, персонажі, місце дії, конфлікт і розв'язка.
- Покажіть 1–2 короткі цифрові комікси, що висвітлюють тему культурної ідентичності.
- Запитайте учнів:
 - *Що робить ці комікси ефективними?*
 - *Як вони передають культурний досвід?*

Планування та створення сторіборду (7 хвилин)

- Роздайте шаблони сторіборду, які допоможуть учням структурувати ідеї для коміксу.

Funded by
the European Union

- Допоможіть учням визначити головного героя, місце дії та культурну тему (наприклад: сімейні традиції, міграція, святкування).
- Заохочуйте учнів зробити ескізи панелей із ключовими репліками та зображеннями.

Створення коміксу (8 хвилин)

- Учні починають малювати або використовувати цифрові інструменти для створення короткого коміксу (3–5 панелей).
- Учитель ходить класом, надає підтримку та зворотний зв'язок.
- Наголошуйте на важливості оповіді, а не художній досконалості — головне чітко передати культурний досвід.

Презентація та рефлексія (5 хвилин)

- Учні коротко презентують свої комікси класу або в малих групах.
- Обговорення:
 - *Що нового ви дізналися про різні культурні ідентичності?*
 - *Як створення коміксу допомогло вам висловити власний досвід?*
- Підкресліть різноманіття поглядів та силу сторітелінгу як засобу вираження.

Funded by
the European Union

ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО МІГРАЦІЮ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

МОДУЛЬ

1

МІГРАЦІЯ
ПРИЗНАЧЕНА
ДЛЯ КОЖНОЇ
РУХОМОЇ ІСТОТИ

Funded by
the European Union

OVERALL LOOK

MODULE 1 – MIGRATION FOR EVERY MOVING CREATURE

40 MIN.

ЦІЛІ:

- C1. Учні зможуть пояснити причини міграції.
C2. Учні зможуть виявити подібності між причинами міграції у тварин та людей.
C3. Учні зможуть пояснити переваги міграції для людини.
A1. Учні усвідомлять, що міграція є природним процесом для істот, що переміщуються.
A2. Учні проаналізують переваги, які міграція приносить людству.
SEL1. Учні підвищать свою соціальну обізнаність щодо міграційних маршрутів та іммігрантів.

ДІЯЛЬНІСТЬ:

1. Мігруючі тварини
Учні підготують інформаційні картки про мігруючих тварин.
2. Читання коміксу
Учні прочитають комікс «Міграція для кожної рухомої істоти» та заповнять робочий аркуш «Тварини і люди».
3. Атлас міграцій
Учні створять атлас міграцій, відзначивши на мапі маршрути міграції своїх родин.

МАТЕРІАЛИ:

- Кольорові картки
- Робочий аркуш «Тварини і люди»
- Комікс – «Міграція для кожної рухомої істоти»
- Карта світу
- Кольорові шпильки

Funded by
the European Union

FLOW

Покращення 10 хв.	Мігруючі тварини Учні підготують інформаційні листівки про мігруючих тварин.
Розширення 20 хв.	Читання коміксу Учні прочитають комікс «Міграція для кожної рухомої істоти» та заповнять робочий аркуш.
Розширення повноважень 10 хв.	Атлас міграції Учні створять атлас міграції, позначаючи маршрути міграції своїх родин за допомогою шпильок.

Funded by
the European Union

E1 – Мігруючі тварини

Цілі:

A1. Учні усвідомлять, що міграція є природним процесом для живих істот, що пересуваються.

SEL1. Учні підвищують свою соціальну обізнаність щодо маршрутів міграції та іммігрантів.

Матеріали:

Кольорові картки

ПІДГОТОВКА

Ця діяльність покликана допомогти зрозуміти процес міграції тварин. Учні працюватимуть у групах, готуючи інформаційні довідки про мігруючих тварин. Ви можете заздалегідь пошукати інформацію про цих тварин:

монарх (метелик), арктичний птах, африканський слон, азійський слон, сірий кит, дощовий черв'як, пташка-парасолька, карібу, лосось, мексиканський довгохвостий кажан, газель, зебра, бабка (стрекоза), ластівка, імператорський пінгвін, морська черепаха.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Будь ласка, привітайте учнів і поясніть їм, що сьогодні вони будуть вивчати тварин.
2. Попросіть учнів утворити групи по 4-5 осіб. Кожна група має обрати одну з цих тварин:
Монарх метелик, арктичний крячок, африканський слон, азійський слон, сірий кит, дощовий черв'як, птах-парасолька, карибу, лосось, мексиканська вільнохвоста нічниця, газель, зебра, бабка, пальмова ластівка, імператорський пінгвін, морська черепаха.
3. Попросіть учнів підготувати інформаційні картки про ці тварини, відповідаючи на такі запитання:
 - Звідки й куди мігрують ці тварини?

Funded by
the European Union

- Який тип міграції у цих тварин?
- Як ці тварини мігрують?

4. Розмістіть інформаційні картки на стіні або дошці в класі.

Funded by
the European Union

Е2 – Читання коміксів

Цілі:

- С1. Учні зможуть пояснити причини міграції.
- С2. Учні зможуть порівняти причини міграції у тварин і людей.
- С3. Учні зможуть пояснити переваги міграції для людей.
- А1. Учні усвідомлять, що міграція — це природний процес для рухомих істот.
- А2. Учні проаналізують користь міграції для людства.
- SEL1. Учні підвищать соціальну свідомість щодо маршрутів міграції та іммігрантів.

Матеріали:

Роздаткові матеріали — комікс «Міграція для кожної рухомої істоти».
Робочий аркуш «Тварини та люди»

ПІДГОТОВКА

Ця вправа спрямована на те, щоб пояснити, що міграція є природним процесом для рухомих істот. Учні прочитають комікс «Міграція для кожної рухомої істоти» та заповнять робочий аркуш «Тварини та люди». Рекомендується ознайомитися з коміксом до заняття.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Роздайте учням комікс і робочі аркуші. Якщо у вас є технічні засоби, ви можете показати комікс на екрані комп'ютера за допомогою QR-коду або за посиланням, наведеним нижче.

Funded by
the European Union

<https://share.pixton.com/r5twmwb>

2. Попросіть учнів прочитати комікс і заповнити робочий аркуш «Тварини та люди».

Примітка: Якщо учні молодшого віку, ви можете прочитати комікс вголос і заповнювати робочий аркуш разом із ними.

3. Запитайте учнів про схожості та відмінності між тваринами та людьми. Запитайте, як і чому мігрують і тварини, і люди. Заохочуйте учнів ділитися своїми думками про міграцію. Дуже важливо, щоб вони почувалися комфортно та прийнятими у своїх ідеях.

4. Перевірте робочі аркуші наприкінці заняття та завантажте їх [сюди](#).

Примітка: Деякі учні можуть мати негативні погляди на міграцію. Будь ласка, попросіть їх ділитися думками ввічливо, так, щоб не ображати почуття іммігрантів. Водночас дуже важливо, щоб учні мали можливість висловити свої думки. Їх потрібно вислухати і визнати, щоб сприяти розвитку толерантності до іммігрантів

Робочий аркуш «Люди та тварини»

1. Чому тварини мігрують?

[illegible]

2. Які переваги міграції для тварин?

[illegible]

3. Чому люди мігрують?

[illegible]

4. Які переваги міграції для людей?

[illegible]

5. Поясніть подібності та відмінності між людьми та тваринами у процесі міграції.

[illegible]

Funded by
the European Union

Е3 – Атлас міграції

Цілі:

С3. Учні зможуть пояснити переваги міграції для людей.

A1. Учні усвідомлять, що міграція — це природний процес для живих істот, які здатні до руху.

A2. Учні проаналізують переваги, які міграція приносить людству.

SEL1. Учні підвищать рівень соціальної обізнаності щодо міграційних маршрутів та іммігрантів.

Матеріали:

Карта світу

Кольорові шпильки

ПІДГОТОВКА

Ця діяльність спрямована на те, щоб допомогти учням дослідити місце міграції в історії їхніх родин. Вивчаючи свої корені з точки зору міграції, учні розвиватимуть усвідомлення себе та соціальну обізнаність щодо міграційних процесів. Очікується, що така обізнаність сприятиме формуванню толерантності та кращому розумінню своїх друзів, сусідів та інших людей, які зазнали досвіду міграції.

РЕАЛІЗАЦІЯ

1. Попросіть учнів розпитати своїх батьків про історію міграції їхньої родини. Поясніть, що потрібно дослідити щонайменше три покоління назад, щоб з'ясувати, чи мала родина досвід міграції (внутрішньої чи зовнішньої).
2. Принесіть до класу карту світу або виведіть її зображення на екран за допомогою проектора.

Funded by
the European Union

3. Спочатку поділіться зі школярами історією міграції своєї родини та позначте на карті місто чи населений пункт, звідки ви або ваші рідні переїхали.
4. Попросіть учнів вийти до дошки й позначити місця свого попереднього проживання.
5. Після того, як усі учні позначають свої маршрути міграції, дайте їм завдання заповнити картки для роздумів.
6. Завантажте заповнені картки для подальшої роботи [тут](#).

Funded by
the European Union

Картки для роздумів

Сьогодні, Я _____ дізнався(лася) Я усвідомив(ла), що Відтепер _____ я намагатимусь.....	Сьогодні, Я _____ дізнався(лася) Я усвідомив(ла), що Відтепер _____ я намагатимусь.....
Сьогодні, Я _____ дізнався(лася) Я усвідомив(ла), що Відтепер _____ я намагатимусь.....	Сьогодні, Я _____ дізнався(лася) Я усвідомив(ла), що Відтепер _____ я намагатимусь.....
Сьогодні, Я _____ дізнався(лася) Я усвідомив(ла), що Відтепер _____ я намагатимусь.....	Сьогодні, Я _____ дізнався(лася) Я усвідомив(ла), що Відтепер _____ я намагатимусь.....
Сьогодні, Я _____ дізнався(лася) Я усвідомив(ла), що Відтепер _____ я намагатимусь.....	Сьогодні, Я _____ дізнався(лася) Я усвідомив(ла), що Відтепер _____ я намагатимусь.....